

Haklarımız ve Sorumluluklarımız

Dr. Mediha Eldem Sok. No: 85 06640 KOCATEPE / ANKARA
Tel : (0312) 424 22 55 (pbx) Fax : (0312) 424 22 59
www.turkdiyanetvakifsen.org.tr * e-mail : tdvs@turkdiyanetvakifsen.org.tr

Diyanet İşleri Başkanlığı ve
Vakıflar Genel Müdürlüğü Çalışanlarına
Sendikamızın Armağanıdır.

Baskı:

Başak Matbaacılık Ltd. Şti.

0312 384 27 61

www.basakmatbaa.com

Basım Yeri ve Yılı:

Ankara, 2008

ÖNSÖZ

Hak çok önemli ve anlamlı bir husustur. Kendimizin hakkı ne kadar önemli ve kutsal anlam ifade ediyorsa karşımızdaki insanın da hakkı aynı derecede önem ve kutsallık ifade etmelidir. İnsan hakları günümüzde toplumların artık ihmal edemediği bir hayat gerçeği olarak sosyal hayatta önemli bir yer işgal etmektedir.

İnsanlığın kurtarıcısı sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (SAV) getirdiği hayat düsturlarında insanları: "Allah'a, ailesine, Müslümanlara ve içerisinde yaşadığı topluluğa karşı sorumluluklarını yerine getirmeye, kendisinin ve başkalarının hukukuna riayet etmeye, fert ve devlet arasındaki ilişkilerde merhamet, hak ve adalete uyulmasına" davet etmiştir.

İnsan haklarına saygı artık ülkelerin uygarlık düzeylerinin en belirgin ölçüsü haline gelmiştir. Din, dil, ırk ve siyasi görüş ayrımı olmaksızın her insan aynı temel haklara ve özgürlüklere sahiptir. Bugün insan hakları devletlerin iç meselesi olmaktan çıkmış tüm insanlığın meselesi olmuştur. İnsan hakları bir kültür ve medeniyet ölçüsüdür. Amaç her vatandaşımızın insan olmaktan kaynaklanan temel hak ve hürriyetleri yaşayabilmesidir.

Çalışanların hak ve hukuklarını bilmeleri mağduriyetlerini önleyecektir. İnsanların temel hak ve değerleri konusunda kendilerini güvende hissetmemeleri, fertler arasında ilişkileri zedelediği gibi, birlik ve beraberlik ruhunu da zayıflatır. Bireyler arasındaki huzursuzluk, toplumu da olumsuz şekilde etkiler.

Hakların bilinmesi her bir bireye bağımsız seçim yapma ve yeteneklerini geliştirme özgürlüğü sağlar. Bu özgürlükler başkalarının haklarına saygılı olmak ve bu hakları çiğnememe zorunluluğu ile dengelenmektedir. Bir başka deyişle, birçok hakkın yanında bir sorumluluk da bulunmaktadır. Unutmamak gerekir ki başkalarının huzurunu kaçıranlar, kendileri de huzur ve güven içinde yaşayamazlar.

Yapmakta olduğumuz sendikal faaliyetlerin zeminini oluşturan 4688 sayılı kanunun amacı: 1. maddesinde; Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi olarak belirlenmiştir.

Günümüzde insanlar, devlet ve resmi otorite nezdinde bir vatandaş olarak sadece görev ve sorumlulukları bulunan teba olmaktan kurtularak, yetki ve hakları bulunan bir birey konumuna kavuşmuştur. Ülkemizin, çağdaş bir seviyeye ulaşabilmesinin gerekliliklerinin başında hiç şüphesiz, bilinçli bireylerden oluşmuş örgütlü bir toplumun gerçekleştirilmesi gelmektedir.

Ya birilerinin bize uygun gördüğü kadar hakka razı olacağız, ya da inancımızda bulunmasına rağmen ve gelişen dünya düzeninde bir insan için gerekli olan hak ve hukukumuzu talep ederek, sosyal ve çalışma hayatımızı irademizle belirleyeceğiz.

Hak ve hukukumuzla sahip çıkmak, geleceğimizle ilgili alınacak kararlarda söz sahibi olmak, küçümsenmeden, itilip horlanmadan kanunlar önünde hakkımızda eşit ve adil uygulamalar yapılması, hukuksuz keyfi uygulamalara son vermek için; Temsilci ve üyelerimizin daha huzurlu ve mutlu bir çalışma hayatı sürdürmelerine katkı sağlamak üzere, bilgilendirmek ve bilinçlendirmek gayesi ile bu kitapçığı hazırladık. Bu kitapçık da kanun ve mevzuatlarda belirlenen haklarımız ve sorumluluklarımız yer almaktadır. Bu kitapçığı hazırlayan yönetim kurulu arkadaşlarıma emek ve gayretlerinden dolayı teşekkür ederim. Bu eserin hayırlı ve faydalı olmasını Cenabı Allah'tan diler, tüm yönetici, temsilci ve üyelerimize sevgi ve saygılarımı sunarım.

Hazım Zeki SERGİ
Yönetim Kurulu a.
Genel Başkan

HAK- HAK ARAMA VE İNSAN HAKLARI

Halıkın na mütenahi adı var en başı HAK

Ne güzel şey İnsan için HAKKI tutup kaldırmak

Hak : Cenabı Allah'ın güzel isimlerinden birisidir. Kur'an-ı Kerimde bir çok ayette zikredilmiştir. "Varlığından şüphe duyulmadan kabul edilen gerçek ve uygunluk anlamlarına gelmektedir. Bir başka tarifile "Bir şeyi yerli yerine koymak" olarak da tarif edebiliriz. Yapmakta olduğumuz sendikal faaliyetimizin amacı hak arama mücadelesi olduğundan haklarımızla ilgili üyelerimizi bilgilendirmeyi hedefledik. İnsan; yaratılmış varlıkların en şerefli kılınmış ve insanı yaratan yüce rabbimiz insanların hak ve onurunu zedeleyen, inciten hususları yasak kılmıştır. İnsanlık alemi tarihi sürecinde güçlü olanın zayıfı ezerek birbirine eziyetler yaptığı süreçlerden ders çıkararak insan haklarının önemini kavramış bununla ilgili kurallar koymak mecburiyetinde kalmıştır.

İnsan hakları, tüm insanların hak ve saygınlık açısından eşit ve özgür olarak doğduğu anlayışına dayanır. İnsan hakları, her bir bireye bağımsız seçim yapma ve yeteneklerini geliştirme özgürlüğü sağlar. Bu özgürlükler başkalarının haklarına saygılı olmak ve bu hakları çiğnememe zorunluluğu ile dengelenmektedir. Bir başka deyişle, birçok hakkın yanında bir sorumluluk da bulunmaktadır.

İnsan haklarına saygı artık ülkelerin uygarlık düzeylerinin en belirgin ölçüsü haline gelmiştir. Din, dil, ırk ve siyasi görüş ayrımı olmaksızın her insan aynı temel haklara ve özgürlüklere sahiptir. Bugün insan hakları devletlerin iç meselesi olmaktan çıkmış tüm insanlığın meselesi olmuştur. İnsan hakları bir kültürdür

İnsanlığın kurtarıcısı sevgili Peygamberimiz Hz.Muhammed (SAV) de İnsanları: "Allah'a, ailesine, müslümanlara ve içerisinde yaşadığı topluluğa karşı sorumluluklarını yerine getiren kendisinin ve başkalarının hukukuna riayet eden fertlerden oluştuğu, kimsenin zulüm yapmadığı ve zulüm görmediği, hak,

adalet ve hürriyet prensipleri ile kardeşliğin, birlik ve barışın hakim olduğu kimsenin aşağılanmadığı sevinç ve üzüntülerin paylaşıldığı fertler arasında dayanışma ve dostluğun hakim olduğu fert ve devlet arasındaki ilişkilerde merhamet, hak ve adalete uyulmasına davet etmiştir.

VEDA HUTBESİ

(9 Zilhicce 10 H./8 Mart 632 M. Cuma)

Peygamberimiz Hz. Muhammet (s.a.s.) Vedâ haccında, 9 Zilhicce Cuma günü zevâlden sonra Kasvâ adlı devesi üzerinde, Arafat Vâdisi'nin ortasında 124 bin Müslümanın şahsında bütün insanlığa şöyle hitabetti.

Bismillahirrahmanirrahim

“Hamd Allah’a mahsustur. O’na hamdeder, O’ndan yardım isteriz. Allah kime hidâyet ederse, artık onu kimse saptıramaz. Sapıklığa düşürdüğünü de kimse hidâyete erdiremez. Şehâdet ederim ki; Allah’dan başka ilâh yoktur. Tektir, eşi, ortağı, dengi ve benzeri yoktur. Yine şehâdet ederim ki, Muhammed O’nun kulu ve Rasûlüdür. ”

Ey Nâs!

Sözümü iyi dinleyiniz. Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada ebedî olarak bir daha berâber olmayacağım.

İnsanlar!

Bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay, bu şehriniz Mekke nasıl kutsal bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, nâmus ve şerefınız de öylece mukaddestir; her türlü tecâvüzden masûndur. Ashâbım!

Yarın rabbınıza kavuşacaksınız. Bugünkü her hâl ve hareketinizden muhakkak sorulacaksınız. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönüp de birbirinizin boynunu

vurmayınız. Bu vasiyetimi burada bulunanlar, bulunmayanlara bildirsinler. Olabilir ki, bildirilen kimse, burada bulunup da işitenden daha iyi anlayarak hıfzetmiş olur.

Ashâbım!

Kimin yanında bir emânet varsa, onu sâhibine versin . Fâizin her çeşidi kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Fakat aldığınız borcun aslını ödemek gerekir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız. Allah'ın emriyle bundan böyle fâizcilik yasaktır. Câhiliyetten kalma bu çirkin âdetin her türlü sù ayağımın altındadır. İlk kaldırdığım fâiz de Abdülmuttalib'in oğlu amcam Abbas'ın fâiz alaçağıdır.

Ashâbım!

Câhiliyet devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası, Abdülmüttalib'in torunu (amcalarımdan Hâris'in oğlu) Rabîanın kan davasıdır.

Ey Nâs!

Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu konuda Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları Allah'ın emâneti olarak aldınız. Onların nâmus ve ismetlerini Allah adına söz vererek helâl edindiniz. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Sizin kadınlar üzerindeki haklarınız, âile nâmusu ve şerefinizi kimseye çiğnetmemeleridir. Kadınların sizin üzerinizdeki hakları ise, örfe göre her türlü (meşru ihtiyaçlarını), yiyecek ve giyeceklerini temin etmenizdir.

Mü'minler!

Size iki emânet bırakıyorum. Onlara sımsıkı sarıldıkça yolunuzu hiç şaşmazsınız. Bu emânetler, Allah'ın kitabı Kur'ân ve O'nun Peygamberinin sùnetidir.

Ey Nâs!

Devâmlı dönmekte olan zaman, Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günkü duruma dönmüştür. Bir yıl, 12 aydır. bunlardan 4'ü Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep hürmetli aylardır.

Ashâbım!

Bugün şeytan sizin şu topraklarınızda yeniden nüfûz ve saltanatını kurma gücünü ebedî olarak kaybetmiştir. Fakat size yasakladığım bu şeyler dışında, küçük gördüğünüz şeylerde ona uyarsanız, bu da onu sevindirir. ona cesâret verir. Dininizi korumak için bunlardan da uzak kalınız.

Mü'minler!

Sözümü iyi dinleyin, iyi belleyin. Rabbınız birdir, babanız birdir. Hepiniz Âdem'densiniz, Âdem de topraktan yaratılmıştır. Hiç kimsenin başkaları üzerinde soy sop üstünlüğü yoktur. Allah katında üstünlük, ancak takvâ iledir. Müslüman müslümanın kardeşidir. Böylece bütün müslümanlar kardeştir. Gönül hoşluğu ile kendisi vermedikçe, başkasının hakkına el uzatmak helâl değildir. Ashabım! Nefsinize de zulmetmeyin. Nefsinizin de üzerinizde hakkı vardır. Bu nasihatlarımı burada bulunanlar, bulunmayanlara tebliğ etsinler.

Ey Nâs!

Cenâb-ı Hak Kur'an da her hak sahibine hakkını vermiştir. Mirâsçı için ayrıca vasiyyet etmeye gerek yoktur. Çocuk kimin döşeğinde doğmuşsa, ona âittir. Zina eden için ise mahrûmiyet vardır. Babasından başkasına soy (neseb) iddiâsına kalkışan soysuz, yahut efendisinden başkasına intisâba yeltenen nankör, Allah'ın gazabına, meleklerin lânetine ve bütün müslümanların ilencine uğrasın. Cenâb-ı Hak böylesi insanların ne tevbelerini ne de adâlet ve şâhitliklerini kabûl eder.

Ashabım!

Allah'tan korkun, beş vakit namazınızı kılın, Ramazan orucunuzu tutun, malınızın zekatını verin, âmirlerinize itaat edin. Böylece Rabbinizin Cennetine girersiniz.

Ey Nâs!

Yarın beni sizden soracaklar, ne dersiniz? Ashâbı kiram:

Allah'ın dinini teblîğ ettin, vazîfeni hakkıyla yaptın, bize nasihat ve vasiyette bulundun, diye şehadet ederiz, dediler.

Rasûlüllah (s.a.s.) mübarek şehâdet parmağını göğe doğru kaldırdı, cemâat üzerine çevirip indirdikten sonra üç defa:

Şâhid ol Yâ Rab!

Şâhid ol Yâ Rab!

Şâhid ol Yâ Rab!

buyurdu.

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ

10 Aralık 1948

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 10 Aralık 1948 tarih ve 217 A(III) sayılı Kararıyla ilan edilmiştir.

6 Nisan 1949 tarih ve 9119 Sayılı Bakanlar Kurulu ile "İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin Resmi Gazete ile yayınlanması yayımdan sonra okullarda ve diğer eğitim müesseselerinde okutulması ve yorumlanması ve bu Beyanname hakkında radyo ve gazetelerde münasip neşriyatta bulunulması" kararlaştırılmıştır.

Bakanlar Kurulu Kararı 27 Mayıs 1949 tarih ve 7217 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu;

İnsanlık topluluğunun bütün bireyleriyle kuruluşlarının bu Bildirgeyi her zaman göz önünde tutarak eğitim ve öğretim yoluyla bu hak ve özgürlüklere saygıyı geliştirmeye, giderek artan ulusal ve uluslararası önlemlerle gerek üye devletlerin halkları ve gerekse bu devletlerin yönetimi altındaki ülkeler halkları arasında bu hakların dünyaca etkin olarak tanınmasını ve uygulanmasını sağlamaya çaba göstermeleri amacıyla tüm halklar ve uluslar için ortak ideal ölçüleri belirleyen bu İnsan Hakları Evrensel Bildirgesini ilan eder.

Madde 1- Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdana sahiptirler, birbirlerine karşı kardeşlik anlayışıyla davranmalıdırlar.

Madde 2- Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir. Ayrıca, ister bağımsız olsun, ister vesayet altında veya özerk olmayan ya da başka bir egemenlik kısıtlamasına bağlı ülke yurttaşı olsun, bir kimse hakkında, uyruğunda bulunduğu devlet veya ülkenin siyasal, hukuksal veya uluslararası statüsü

bakımından hiçbir ayırım gözetilmeyecektir.

Madde 3 -Yaşamak, özgürlük ve kişi güvenliği herkesin hakkıdır.

Madde 4- Hiç kimse kölelik veya kulluk altında bulundurulamaz, kölelik ve köle ticareti her türlü biçimde yasaktır.

Madde 5- Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez.

Madde 6- Herkesin, her nerede olursa olsun, hukuksal kişiliğinin tanınması hakkı vardır.

Madde 7- Herkes yasa önünde eşittir ve ayırım gözetilmeksizin yasanın korunmasından eşit olarak yararlanma hakkına sahiptir. Herkesin bu Bildirgeye aykırı her türlü ayırım gözetici işleme karşı ve böyle işlemler için yapılacak her türlü kışkırtmaya karşı eşit korunma hakkı vardır.

Madde 8- Herkesin anayasa yada yasayla tanınmış temel haklarını çiğneyen eylemlere karşı yetkili ulusal mahkemeler eliyle etkin bir yargı yoluna başvurma hakkı vardır.

Madde 9- Hiç kimse keyfi olarak yakalanamaz, tutuklanamaz ve sürgün edilemez.

Madde 10- Herkesin, hak ve yükümlülükleri belirlenirken ve kendisine bir suç yüklenirken, tam bir şekilde davasının bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından hakça ve açık olarak görülmesini istemeye hakkı vardır.

Madde 11

1. Kendisine bir suç yüklenen herkes, savunması için gerekli olan tüm güvencelerin tanındığı açık bir yargılama sonunda, yasaya göre suçlu olduğu saptanmadıkça, suçsuz sayılır.

2. Hiç kimse işlendiği sırada ulusal yada uluslararası hukuka göre bir suç oluşturmayan herhangi bir eylem veya ihmalden dolayı suçlu sayılamaz. Kimseye suçun işlendiği sırada uygulanabilecek olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

Madde 12- Kimsenin özel yaşamına, ailesine konutuna ya da haberleşmesine keyfi olarak karışamaz, şeref ve adına saldırılamaz.

Herkesin bu gibi karışma ve saldırılara karşı yasa tarafından korunmaya hakkı vardır.

Madde 13

1. Herkesin bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşma ve oturma hakkı vardır.

2. Herkes , kendi ülkesi de dahil olmak üzere, herhangi bir ülkeden ayrılmak ve ülkesine yeniden dönmek hakkına sahiptir.

Madde 14

1. Herkesin zulüm altında başka ülkelere sığınma ve sığınma olanaklarından yararlanma hakkı vardır.

2. Gerçekten siyasal nitelik taşımayan suçlardan veya Birleşmiş Milletlerin amaç ve ülkelerine aykırı eylemlerden doğan kovuşturma durumunda bu haktan yararlanılamaz.

Madde 15

1. Herkesin bir yurttaşlığa hakkı vardır.

2. Hiç kimse keyfi olarak yurttaşlığından veya yurttaşlığını değiştirme hakkından yoksun bırakılamaz.

Madde 16

1. Yetişkin her erkeğin ve kadının, ırk, yurttaşlık veya din bakımlarından herhangi bir kısıtlamaya uğramaksızın evlenme ve aile kurmaya hakkı vardır.

2. Evlenme sözleşmesi, ancak evleneceklerin özgür ve tam iradeleriyle yapılır.

3. Aile, toplumun, doğal ve temel unsurudur, toplum ve devlet tarafından korunur.

Madde 17

1. Herkesin tek başına veya başkalarıyla ortaklaşa mülkiyet

hakkı vardır.

2. Hiç kimse keyfi olarak mülkiyetinden yoksun bırakılmaz.

Madde 18- Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır.

Bu hak, din veya topluca, açık olarak ya da özel biçimde öğrenim, uygulama, ibadet ve dinsel törenlerle açığa vurma özgürlüğünü içerir.

Madde 19- Herkesin düşünce ve anlatım özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak düşüncelerinden dolayı rahatsız edilmemek, ülke sınırları söz konusu olmaksızın, bilgi ve düşünceleri her yoldan araştırmak, elde etmek ve yaymak hakkını gerekli kılar.

Madde 20

1. Herkesin silahsız ve saldırısız toplanma, dernek kurma ve derneğe katılma özgürlüğü vardır.

2. Hiç kimse bir derneğe girmeye zorlanamaz.

Madde 21

1. Herkes, doğrudan veya serbestçe seçilmiş temsilciler aracılığı ile ülkesinin yönetimine katılma hakkına sahiptir.

2. Herkesin ülkesinin kamu hizmetlerinden eşit olarak yararlanma hakkı vardır.

3. Halkın iradesi hükümet otoritesinin temelidir. Bu irade, gizli veya serbestliği sağlayacak benzeri bir yöntemle genel ve eşit oy verme yoluyla yapılacak ve belirli aralıklarla tekrarlanacak dürüst seçimlerle belirlenir.

Madde 22- Herkesin, toplumun bir üyesi olarak, sosyal güvenliğe hakkı vardır. Ulusal çabalarla ve uluslararası işbirliği yoluyla ve her devletin örgütlenmesine ve kaynaklarına göre, herkes onur ve kişiliğinin serbestçe gelişim için gerekli olan ekonomik, sosyal ve kültürel haklarının gerçekleştirilmesi hakkına sahiptir.

Madde 23

1. Herkesin çalışma, işini serbestçe seçme, adaletli ve elverişli koşullarda çalışma ve işsizliğe karşı korunma hakkı vardır.

2. Herkesin, herhangi bir ayırım gözetmeksizin, eşit iş için eşit ücrete hakkı vardır.+

3. Herkesin kendisi ve ailesi için insan onuruna yaraşır ve gerekirse her türlü sosyal koruma önlemleriyle desteklenmiş bir yaşam sağlayacak adil ve elverişli bir ücrete hakkı vardır.

4. Herkesin çıkarını korumak için sendika kurma veya sendikaya üye olma hakkı vardır.

Madde 24- Herkesin dinlenmeye, eğlenmeye, özellikle çalışma süresinin makul ölçüde sınırlandırılmasına ve belirli dönemlerde ücretli izne çıkmaya hakkı vardır.

Madde 25

1. Herkesin kendisinin ve ailesinin sağlık ve refahı için beslenme, giyim, konut ve tıbbi bakım hakkı vardır. Herkes, işsizlik, hastalık, sakatlık, dulluk, yaşlılık ve kendi iradesi dışındaki koşullardan doğan geçim sıkıntısı durumunda güvenlik hakkına sahiptir.

2. Anaların ve çocukların özel bakım ve yardım görme hakları vardır.

Bütün çocuklar, evlilik içi veya evlilik dışı doğmuş olsunlar, aynı sosyal güvenceden yararlanırlar.

Madde 26

1. Herkes eğitim hakkına sahiptir. Eğitim, en azından ilk ve temel eğitim aşamasında parasızdır. İlköğretim zorunludur. Teknik ve mesleksi eğitim herkese açıktır. Yüksek öğretim, yeteneklerine göre herkese tam bir eşitlikle açık olmalıdır.

2. Eğitim insan kişiliğini tam geliştirmeye ve insan haklarıyla temel özgürlüklere saygıyı güçlendirmeye yönelik olmalıdır. Eğitim, bütün uluslar, ırklar ve dinsel topluluklar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu özendirilmeli ve Birleşmiş Milletlerin

barışı koruma yolundaki çalışmalarını geliştirmelidir.

3. Çocuklara verilecek eğitimin türünü seçmek, öncelikle ana ve babanın hakkıdır.

Madde 27

1. Herkes toplumun kültürel yaşamına serbestçe katılma, güzel sanatlardan yararlanma, bilimsel gelişmeye katılma ve bundan yararlanma hakkına sahiptir.

2. Herkesin yaratıcısı olduğu bilim, edebiyat ve sanat ürünlerinden doğan maddi ve manevi çıkarlarının korunmasına hakkı vardır.

Madde 28- Herkesin bu Bildirgede öngörülen hak ve özgürlüklerin gerçekleşeceği bir toplumsal ve uluslararası düzene hakkı vardır.

Madde 29

1. Herkesin, kişiliğinin serbestçe ve tam gelişmesine olanak veren topluma karşı ödevleri vardır.

2. Herkes haklarını kullanırken ve özgürlüklerinden yararlanırken, başkalarının hak ve özgürlüklerinin tanınması ve bunlara saygı gösterilmesinin sağlanması ve demokratik bir toplumda genel ahlak ve kamu düzeniyle genel refahın gereklerinin karşılanması amacıyla yalnız yasayla belirlenmiş sınırlamalara bağlı olur.

3. Bu hak ve özgürlükler hiçbir koşulda Birleşmiş Milletlerin amaç ve ilkelerine aykırı olarak kullanılamaz.

Madde 30- Bu bildirgenin hiçbir kuralı, herhangi bir devlet, topluluk veya kişiye, burada açıklanan hak ve özgürlüklerden herhangi birinin yok edilmesini amaçlayan bir girişimde veya eylemde bulunma hakkını verir biçimde yorumlanamaz.

ADLİ VE GÜVENLİKLE İLGİLİ HAKLARIMIZ

İnsanca Yaşama Hakkı:

İnsanca yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Size hiç kimse işkence ve eziyet yapamaz; insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamazsınız.

Hürriyet:

Kişi hürriyete ve güvenliğine sahiptir. Bu hürriyet ve güvenliğinin, kanunlarla belirlenen tutuklama, göz altına alma, ıslah evine gönderme ve resmi müessesede gözlem altına alma hallerinin dışında hiçbir kişi veya kurum tarafından ihlal edilemez, kesintiye uğratılamaz. Yasa tarafından belirtilmeyen gerekçelere ve usullere dayanılarak özgürlüğünüz kısıtlanamaz. Bu en tabii hakkınız, bunu sağlamak da en önemli görevimizdir.

Tutuklanma Nedenini Öğrenme Hakkı:

Kanunlarla belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda; tutuklanma sebebinin en kısa zamanda tarafınıza bildirilmesi, haklarınızın neler olduğunun anlatılması ve tutuklandığının yakınlarınıza bildirilmesi zorunludur. Yakalanmanız veya tutuklanmanız durumunda en kısa sürede hakim önüne çıkarılmanız, tutuklanmanız veya yakalanmanızda kanuna uygun olmayan bir unsurun varlığında hemen serbest bırakılmanızı sağlamak amacıyla yetkili bir yargı merciine başvurma hakkına sahiptir.

Özel Hayatın Gizliliği:

Özel hayatınıza ve aile hayatınıza saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatınızın ve aile hayatınızın gizliliğine dokunulamaz. Kanunlarla belirlenen esaslara göre verilen arama kararları bu konuda bir istisnadır.

Konut Dokunulmazlığı:

Konut dokunulmazlığı en tabii hakkınızdır. Kanunun açıkça gösterdiği hallerde usulüne göre verilen hakim kararı olmadıkça, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde ise Cumhuriyet Savcıları ve onların yardımcıları sıfatıyla emirlerini yerine getirmeye memur olan Güvenlik Güçleri dışında hiç kimse konunuza giremez, arama yapamaz ve buralardaki eşyanıza el koyamaz.

Avukat İsteme Hakkı:

Herhangi bir suçlamayla yakalanmanız veya göz altına alınmanız durumunda; soruşturmanın her hal ve derecesinde bir veya birden fazla avukatın hukuki yardımından faydalanma hakkına sahipsiniz. Zabita amir veya memurlarınca yapılan sorgu işlemi ancak bir avukat bulundurabilir, sonraki savunmalarda ise ancak üç avukat bulundurabilirsiniz.

Hangi makam veya kişi tarafından yapılırsa yapılsın soruşturmanın her safhasında avukatınızın sizinle görüşmesi, ifade alma ve sorgu müddetince yanınızda bulunup, hukuki yardımda bulunması engellenemez veya kısıtlanamaz. Maddi yetersizliklerden dolayı avukat seçebilecek durumda olmamızın halinde ise 'Barolar Birliği' tarafından görevlendirilecek bir avukatın hukuki yardımından ücretsiz faydalanabilirsiniz.

Delil Toplatma Hakkı:

İfadenizin alınması veya sorgunuz sırasında üzerinizde yoğunlaşan şüpheden kurtulmak gayesiyle belirteceğiniz konularda somut delillerin toplanmasını talep edebileceğinizin ve aleyhinize olan şüpheleri ortadan kaldıracak somut delilleri ileri sürme hakkınızın olduğunun da hatırlatılması zorunludur.

Geçersiz İfade:

Herhangi bir nedenle alınan ifadenin özgür iradenizle alın-

mış ve aynı doğrultuda kayıtlara geçirilmiş olması zorunludur. İradenizi baskı altına alma, kötü davranma, işkence, zorla ilaç verme, yorma, aldatma, bedensel cebir ve şiddette bulunma, araçlar vasıtasıyla cebir ve şiddet uygulama gibi iradeyi bozan, istenmeyenleri söylemek zorunda bıraktıran bedeni veya ruhi zorlama ile kanunlara aykırı herhangi bir eylem yapılamaz. Kanuna aykırı menfaat vaat edilemez. Bu tür yasak yöntemlerle elde edilen ifadeleriniz rızanız olsa da delil olarak değerlendirilemez.

Susma Hakkı:

Zabıta amir ve memurları ile C. Savcısı tarafından ifade alınma ve hakim tarafından sorguya çekilmede; ne ile suçlandırmanın açıkça belirtilmesi, isnat edilen suçlamayla ilgili olarak açıklamada bulunmamızın (yani susmanızın) kanuni haklarınızdan olduğunun hatırlatılması da zorunludur.

ANAYASAYA GÖRE TEMEL HAK VE ÖDEVLERİMİZ

Kanun önünde eşitlik

MADDE 10. – Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir

Temel hak ve hürriyetlerin niteliği

MADDE 12. – Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir.

Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder.

Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması

MADDE 13. – (Değişik: 3.10.2001-4709/2 md.) Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin

gereklarine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

III. Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmaması

MADDE 14. – (Değişik: 3.10.2001-4709/3 md.) Anayasa-da yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz.

Anayasa hükümlerinden hiçbiri, Devlete veya kişilere, Anayasa ile tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz.

Bu hükümlere aykırı faaliyette bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kişinin Hakları ve Ödevleri

Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı

MADDE 17. – Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

Tıbbî zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbî deneylere tâbi tutulamaz.

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz.

Zorla çalıştırma yasağı

MADDE 18. – Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.

Kişi hürriyeti ve güvenliği

MADDE 19. – Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.

Özel hayatın gizliliği ve korunması

A. Özel hayatın gizliliği

MADDE 20. – Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

B. Konut dokunulmazlığı

MADDE 21. – Kimsenin konutuna dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar.

C. Haberleşme hürriyeti

MADDE 22. –Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, karar kendiliğinden kalkar.

İstisnaların uygulanacağı kamu kurum ve kuruluşları kanununda belirtilir.

Yerleşme ve seyahat hürriyeti

MADDE 23. – Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir.

Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak;

Seyahat hürriyeti, suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek;

Amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir.

Din ve vicdan hürriyeti

MADDE 24. – Herkes, vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

14 üncü madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dinî âyin ve törenler serbesttir.

Kimse, ibadete, dinî âyin ve törenlere katılmaya, dinî inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; dinî inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz.

Din ve ahlâk eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlâk öğretimi ilk ve orta-öğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak, kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcisinin talebine bağlıdır.

Kimse, Devletin sosyal, ekonomik, siyasî veya hukukî temel düzenini kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasî veya kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla her ne suretle olursa olsun, dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz.

VII. Düşünce ve kanaat hürriyeti

MADDE 25. – Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir.

Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti

MADDE 26. – Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.

Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlandırılabilir.

XI. Toplantı hak ve hürriyetleri

A. Dernek kurma hürriyeti

MADDE 33. –Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir.

Hiç kimse bir derneğe üye olmaya ve dernekte üye kalmaya zorlanamaz.

Dernek kurma hürriyeti ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hürriyetlerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlandırılabilir.

B. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı

MADDE 34. – Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve

genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

Mülkiyet hakkı

MADDE 35. – Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olmaz.

Hakların korunması ile ilgili hükümler

A. Hak arama hürriyeti

MADDE 36. –Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz.

İspat hakkı

MADDE 39. – Kamu görev ve hizmetinde bulunanlara karşı, bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılan isnatlardan dolayı açılan hakaret davalarında, sanık, isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahiptir. Bunun dışındaki hallerde ispat isteminin kabulü, ancak isnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmasına veya şikâyetçinin ispata razı olmasına bağlıdır.

XV. Temel hak ve hürriyetlerin korunması

MADDE 40. – Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlâl edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler

I. Ailenin korunması

MADDE 41. –Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.

Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar.

Sendika kurma hakkı

MADDE 51. –Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.

Sendika kurma hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Sendika kurma hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

Aynı zamanda ve aynı iş kolunda birden fazla sendikaya üye olunamaz.

İşçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin bu alandaki haklarının kapsam, istisna ve sınırları gördükleri hizmetin niteliğine uygun olarak kanunla düzenlenir.

Sendika ve üst kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri, Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokrasi esaslarına aykırı olamaz.

VII. Ücrette adalet sağlanması

MADDE 55. – Ücret emeğin karşılığıdır.

Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret

elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.

Asgarî ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da gözönünde bulundurulur.

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNUNA GÖRE MEMURLARIN ÖDEV VE SORUMLULUKLARI

Devlet Memurları, kendilerine verilen görevleri kesintisiz bir biçimde ve hizmetin gereğine uygun olarak, yürütmek zorundadırlar. Devlet memurlarının, görevlerini yaparken yerine getirmeleri gereken bazı ödevleri vardır. Bunlar, yasalara saygılı olma, tarafsız hareket etme, üstün emirlerine uyma, iş başında bulunma, mal bildirimini, uyumlu giyinme, görev yerinde oturma gibi ödev ve yükümlülüklerdir.

1-Anayasaya ve Devlete Bağlılık: Devlet memurları görevlerini yerine getirirken Anayasaya bağlı kalmak ve yasalara saygılı olmak zorundadır. Bu hukuk devleti anlayışının zorunlu bir sonucudur. Anayasanın 129. maddesi, memurların ve diğer kamu görevlilerinin "Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunmakla yükümlü" olduklarını belirtmiştir. Devlet Memurları Kanununda bağlılık konusu ayrıntılı bir biçimde düzenlenmiştir. Buna göre, Anayasaya bağlılığın yanında, rejime, devlete ve millete bağlılığa da önem verilmiş ve Millet'in hizmetinde olan memurların her durumda Devletin menfaatlerini korumakla yükümlü olduklarını belirtmiştir. Memurlar, ülkenin bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan, Cumhuriyetin güvenliği tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamazlar.

Devlet Memurları Kanunu, memurların "sadakat" yemini yapacaklarını ve "yemin belgesi" imzalayacaklarını öngörmektedir.

Asli devlet memurluğuna atananlar, düzenlenen törende aşağıda metni bulunan yemini ederler ve yemin belgesini imzalayarak göreve başlarlar:

"Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına, Atatürk İnkılap ve İlkele-

rine, Anayasada ifadesi bulunan Türk Milliyetçiliğine sadakatla bağlı kalacağımı; Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarını millet hizmetinde olarak tarafsız ve eşitlik ilkelerine bağlı kalarak uygulayacağım; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyip, koruyup, bunları geliştirmek için çalışacağım; insan haklarına ve Anayasanın temel ilkelerine dayanan milli, demokratik, laik, bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarımı bilerek, bunları davranış halinde göstereceğime namusum ve şerefim üzerine yemin ederim.” DMK 6.Md.

2- Tarafsızlık

Memurlar görevlerini dil, ırk, cinsiyet, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmadan yerine getirmekle yükümlüdürler. Memurlar, herhangi bir siyasal parti veya kişinin yararını ve zararını amaçlayan bir davranışta bulunamazlar. Görevlerini tarafsız olarak yerine getirmek zorundadırlar. DMK 7. Md.

3- Emirlere Uyma ve Hukuka Aykırı Emir

Memurlar, kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen esaslara uymakla ve amirler tarafından verilen görevleri yerine getirmek ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden üstlerine karşı sorumludurlar. Gerçekten her yönetsel kuruluş içindeki görevliler arasında geniş anlamda bir kademeleşme vardır. Memur üstünün emirlerine, hukuka aykırı emre ilişkin kurallar saklı kalmak üzere, uymak zorundadır.

Memur üstünden aldığı emri, hukuka aykırı görürse, emri yerine getirmez ve aykırılığı emri verene bildirir. Üstün emrinde direnmesi, emrini yazılı olarak tekrarlaması durumunda, memur emri yerine getirir; emri veren sorumludur. (m.11) Burada söz konusu olan sorumluluk, ceza sorumluluğu değildir. Çünkü, konusu suç olan emir, hiç bir biçimde yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

Bu ceza hukukunun ve Anayasanın temel ilkelerinden olan “cezaların kişiselliği” kuralının bir sonucudur. Yalnız konusu suç olan bir emri yerine getiren değil, emri veren de sorumludur.

4- İş başında Bulunma

Memurlar, günlük çalışma saatlerinde işbaşında bulunmak ve hizmeti kişisel olarak yürütmekle ödevlidir. Kurumların günlük çalışma saatleri bölge ve hizmetin niteliğine göre saptanır. Merkezde bu düzenleme Bakanlar Kurulu kararı ile, illerde Valiler tarafından yapılır.

Devlet Memurları Kanunu, günlük çalışma saati saptama yerine haftalık çalışma saati saptama yoluna gitmiştir. Buna göre, memurların haftalık çalışma süresi, Cumartesi ve Pazar günleri çalışmamak üzere 40 saattir. (Md.99)

5- Mal Bildiriminde Bulunma

Anayasanın 71. maddesi, kamu hizmetine girenlerin mal bildiriminde bulunmalarını istemektedir. Devlet Memurları Kanunu da bu konuda, devlet memurlarının, kendileriyle eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmaz malları, alacakları ve borçları hakkında, özel yasada yazılı hükümler uyarınca mal bildiriminde bulunmalarını öngörmektedir.(m.14)

Bu konu ayrıca, 3628 sayılı Mal Bildiriminde bulunulması, rüşvet ve yolsuzluklarla mücadele kanununda düzenlenmiştir. Bu kanuna göre sonu 0 ve 5'le biten yılların en geç şubat ayı sonuna kadar mal beyanları yenilenir. **Mal varlığında önemli bir değişiklik olması halinde bir ay içerisinde ek mal beyanı verilmesi zorunludur.(mal varlığında, aldığı net maaşın 5 katından fazla oranda artış olanlar ek mal beyanı vermek zorundadır.)**

6- Uyumlu Giyinme

Devlet memurlarının giyim ve kuşamları, yasa, tüzük ve yönetmeliklerle düzenlenmiştir. Memurlar bu düzenlemelere uygun olarak giyinmek zorundadırlar. (Ek m.19) 1982 tarihli Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine İlişkin Yönetmelik bu konudaki esasları koymuştur.

7- Görev Yerinde Oturma

Devlet Memurları, görev yaptıkları kurum ve hizmet birim-

lerinin bulunduğu yerleşme merkezinde oturmaları zorunludur. Memurlar görevlerini aksatmamak koşulu ve yetkili üstün izni ile bu kurala uymayabilirler. (Ek m.20)

8- Resmi Belge, Araç ve Gereçleri Geri Verme

Devlet memurları görevleri sona erdiğinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri geri vermekle yükümlüdürler. Bu yükümlülük memurun mirasçılara da geçmektedir.

Memurlar, görevleri ile ilgili belge, araç ve gereçleri belli yerlerin dışına çıkaramayacakları gibi özel işlerinde de kullanamazlar (m.16)

MEMURLAR İÇİN KONAN YASAKLAR

Kamu hizmetini yürüten devlet memurlarının, gerek hizmet içinde, gerekse hizmet dışında bazı etkinliklerde bulunmaları yasaklanmıştır. Böyle bir davranış, hizmetin gereğinden doğmaktadır. Memurlara konan yasaklar arasında, başka görev alma, birlikte çekilme, ticaret ve kazanç getirici faaliyetlerde bulunma, hediye ve çıkar sağlama, siyasal partilere girme gibi, yasaklar, yer alır.

1- Başka Görev Alma Yasağı

Memur, normal olarak bir kadro işgal edebilir. Esasen Memurin Kanunu da asaleten iki memuriyetin bir kimse üzerinde birleşemeyeceği esasını koymuştu. Buna rağmen, uygulamada, "ek görev" devamlı bir duruma getirilmiş, hatta bazı kuruluşlarda bir memur için iki kadro kullanma normal sayılmıştır. Bu duruma son vermek için, Devlet Memurları Kanunu, kural olarak memurları ikinci bir görev verilmesini yasaklamıştır. (Md.87)

Yasaya göre devlet memurları çok sınırlı bir biçimde yasalarla, öngörüldüğü ölçüde ikinci bir görev üstlenebilirler. Örneğin öğretmenler, okul müdürlüğü, müdür yardımcılığı gibi , yönetsel bir görev alabilirler. Doktorlar, Sağlık Müdürü, Sağlık Müdür Yardımcılığı, Başhekim, Başhekim Yardımcılığı görevlerini ikinci görev olarak üstlenebilirler. (Md.26-27)

2- Grev ve Birlikte Çekilme Yasağı

Devlet Memurları Kanunu, devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan birlikte çekilmelerini, işi yavaşlatmalarını, grev kararı vermelerini, grev düzenlemelerini, ilan etmelerini bu yolda propaganda yapmalarını yasaklamıştır. (m.26.27) Ayrıca Ceza Kanunu 236 ncı maddesi ile, yukarıda değinilen konuları kapsamı içine almış ve suç saymıştır.(DMK 125.Md. E/a)

3- Ticaret ve Kazanç Getirici Faaliyetlerde Bulunma Yasağı

Devlet memurları, Ticaret Kanununa göre "tacir" veya "esnaf" sayılmalarını gerektiren faaliyetlerde bulunamazlar. (m.28) Bunlar ticari mümessil veya ticari vekil olamayacakları gibi, kolektif ortaklıklarda ortak veya komandit ortaklarda, Komandite(sınırsız sorumlu) ortak da olamazlar; ticaret ve sanayi kuruluşlarında görev alamazlar. Böylece devlet memurlarının ticaretle birlikte, diğer kazanç getirici faaliyetlerde de bulunmaları yasaklanmıştır.(DMK 125.Md. D/h)

Yasada, genel olarak yasaklanan faaliyetler sıralanmakla beraber, bunun dışında kalanlardan bazıları, gerekli görüldüğünde, kuruluş yasaları, yahut görev ve çalışma yönetmelikleri ile yasaklanabilecektir.

Devlet memurları, üyesi buldukları yapı ve tüketim kooperatiflerinin yönetim ve denetim organlarında görev alabilirler. Devlet Memurları, kendileri için yasak olan faaliyetlerin eşleri veya velayetleri altında bulunan çocukları tarafından yapılması halinde, durumu onbeş gün içinde bağlı oldukları kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

2368 sayılı sağlık personelinin tazminat ve çalışma esaslarına dair kanunla sağlık personeline mesai saatleri dışında mesleklerini serbest olarak icra etme hakkı tanınmıştır.

4- Hediye ve Çıkar Sağlama Yasağı

Devlet memurlarının hediye istemeleri veya çıkar sağlama amacı ile hediye kabul etmeleri veya iş sahiplerinden borç para almaları yasaktır. (m.29) (DMK 125.Md. D/c)

Devlet memurlarının denetimi altında bulunan veya kendi

görevi veya kurumu ile ilgili olan bir kuruluştan, her ne ad ile olursa olsun, çıkar sağlamaları da yasaktır.(m.30)

5- Siyasal Partilere Girme Yasağı

Devlet Memurları Kanunu, memurların siyasal partilere girmelerini, herhangi bir siyasal parti veya kişinin yararını veya zararını hedef tutan davranışta bulunmalarını yasak etmiştir. (m.7) (DMK 125 E/c)

6- Gizli Bilgileri Açıklama Yasağı

Memurlar, görevlerinden ayrılmış olsalar bile, kamu hizmetleri ile ilgili gizli bilgileri, yetkili bakanın yazılı izni olmadıkça açıklayamazlar.(m.31) (DMK 125.Md. E/h)

Memurlar, kamu görevlileri ile ilgili olarak kitle haberleşme araçlarına bilgi, ya da demeç veremezler. Bu konuda gerekli bilgiler bakanın yetkili kıldığı görevliler, illerde valiler, ya da yetkili kılacakları görevliler tarafından verilir. (m.15)

7- Dernek Kurma ve Derneklere Üye Olma Yasağı

Anayasanın 33. Maddesinde, herkesin önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahip oldukları belirtildikten sonra, aynı maddenin son fıkrasına göre, yukarıdaki kural "silahlı kuvvetler ve kolluk kuvvetleri mensuplarına ve görevlerinin gerektirdiği ölçüde Devlet memurlarına kanunla sınırlamalar getirilmesine engel değildir."

8- Ayrıldığı Kuruma Karşı Görev Alma Yasağı

Memurların görevden ayrıldıktan sonra, memurluk yetki ve imkanlarının kişisel çıkar için kullanılmasını önlemek amacı ile bazı önlemler alınmıştır. Görevden ayrılan memurun belli bir süre, eski kurumlarına karşı görev ve iş alma yasağı konmuştur. (2531 sayılı yasa) Görevlerinden ayrılanlar, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde buldukları kuruma karşı, ayrıldıkları tarihten başlayarak, üç yıl süre ile, kurumdaki görev ve faaliyet alanları ile ilgili konularda, doğrudan veya dolaylı olarak görev ve iş alamazlar, taahhüde giremezler, komisyonculuk veya temsilcilik yapamazlar.

MEMURLARIN MALİ SORUMLULUĞU

Memurların hukuksal yönden iki çeşit sorumluluğu vardır. Bunlardan biri "yönetilenlere karşı" diğeri "yönetime karşı" olan sorumluluklarıdır. Bunlar, Devlet Memurları Kanununun 12 ve 13. maddelerinde ve Anayasanın 129. maddesinde düzenlenmiştir. Devlet Memurları Kanununun 12. ve 13. maddelerinin uygulanmasını göstermek üzere, Bakanlar Kurulu 1983 yılında bir de yönetmelik çıkarmıştır. Bu yönetmelik, yalnız memurların kişilere ve yönetime karşı mali sorumluluklarını değil, amirlerin de sorumluluklarını düzenlemektedir.

1- Yönetilenlere Karşı Sorumluluk

Devlet Memurları Kanununun 13. maddesine göre "Kişiler, kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan ötürü, bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Kurumun genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır"

Devlet Memurları Kanununun getirdiği sistem, hem memuru hem de yönetilenleri koruyan bir sistemdir. Yönetilenler, karşılarında ödeme gücü olan yönetimi bulmakta, memur ise, yönetilenlerin dava açma tehdidinden kısmen de olsa uzaklaşmaktadır.

Devlet Memurları Kanunu yürürlüğe girdikten sonra da eskiden olduğu gibi, kamu görevlilerin hizmetten ayrılabilen kişisel kusurlarından dolayı açılan tazminat davalarına adliye mahkemelerinde bakılmıştır. Devlet Memurları Kanununun 13. maddesi ise tazminat davalarına uygulanmıştır. Nitekim Anayasa Mahkemesi de bir kararında, Devlet Memurları Kanununun 13. maddesini "personelin kişisel eylem ve kusurları ile verdikleri zararlardan dolayı kişiler tarafından aleyhlerine Adliye Mahkemelerinde açılacak tazminat davalarını önleyen ve kaldıran bir hüküm" olarak görmemiştir. Bu görüş, genel olarak, hem yargı yerlerince, hem de öğretilerde benimsenmiştir.

1982 Anayasası, bu alanda yeni bir düzenlemeye giderek 129. maddesi ile aşağıdaki kuralı getirmiştir:

"Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanır-

ken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir.” Anayasa böylece, memurların üçüncü kişilere karşı sorumluluğu açısından “güvence” sistemini getirmiştir. Buna göre, tazminat davalarının memura karşı değil, yönetime karşı açılması gerekecektir. Anayasanın bu kuralını salt olarak uygulamak, kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken, kin, garez, husumet gibi duygular altında hareket ederek, yetkilerinin kullanılması ile ilgili olmayan, ağır ve hizmetten ayrılabilen kişisel kusurlarını, “kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan” saymak, amacı aşan bir yaklaşım olur. Kamu görevlisinin yetkisini kullanırken işlediği kusur, özellikle suç düzeyine ulaşmış ise, Anayasanın öngördüğü güvence sisteminin bu gibi durumları da kapsadığı söylenemez ve bu kamu görevlisinin bizzat kendisine, adliye mahkemesinde tazminat davası açılabilir.

2- Yönetime Karşı Mali Sorumluluk

Memurların yönetime karşı mali sorumlulukları vardır. Devlet Memurları Kanununun 12. maddesindeki düzenlemeye göre, memurların yönetime karşı olan mali sorumlulukları aşağıdaki gibi özetlenebilir.

a) Devlet memurları kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlikleri sonucu yönetime karşı verdikleri zararlardan kişisel olarak sorumludurlar.

b) Memurun yönetime verdiği zarar “rayiç bedel” üzerinden hesap edilir.

c) Zararın ödettirilmesi için genel kurallara göre memura karşı dava açılır.

d) En alt derecedeki memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararlar, memurun kabul etmesi halinde, disiplin üstü veya disiplin kurulunun kararına göre ilgili memurca ödenebilir.

Yönetimin memura karşı olan tazminat isteklerini, yönetimin kendiliğinden yerine getirmesine yargı içtihatları müsaade etmemektedir. Bir Danıştay içtihadı birleşme kararında belirtildiği

üzere, yönetimin bir memurun maaşından kendiliğinden kesinti yapması mümkün değildir. Memura yapılan fazla ödemelerin, belli koşullar altında, yargı kararına gerek kalmadan, yönetimce geri alınabileceğine ilişkin Danıştay içtihadı da vardır.

Yönetimin memurdan elde edemediği tazminat istekleri için, adliye mahkemesine başvurması ve memuru karşı tazminat davası açması gerekmektedir. Adliye mahkemeleri de bu gibi hallerde haksız fiil esaslarını uygulamaktadır.

Yönetimin memurdan tazminat istemesinin bir nedeni de, memurun yönetilenlere verdiği zarardan dolayı, yönetimin tazminata mahkum edilmesidir. Bu gibi durumlarda, yönetim memura "rücu" edebilir. Memurun kişisel kusurundan dolayı, yönetimin bireylere ödediği tazminatı, memurdan geri alabilmesi için, memura karşı adalet mahkemelerinde dava açması gerekir. Yönetim bu tür alacağını kendiliğinden alamaz; başka bir deyişle memurun aylığından kesemez; kesebilmesi için yasalarla açıkça yetkili kılınması gerekir. Bizim hukuk sistemimize göre, yasalarla yönetim yetkili kılınmadıkça, hiç bir işlem, ya da eylemde bulunamaz, kendi hakkını kendisi alamaz.

BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Bilgi edinme hakkı

MADDE 4.- Herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülükleri saklıdır.

Bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 5.- Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

Başvuru usulü

MADDE 6.- Bilgi edinme başvurusu, başvuru sahibinin adı ve soyadı, imzası, oturma yeri veya iş adresini, başvuru sahibi tüzel kişi ise tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin imzasını ve yetki belgesini içeren dilekçe ile istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum veya kuruluşa yapılır. Bu başvuru, kişinin kimliğinin ve imzasının veya yazının kimden neşet ettiğinin tespitine yarayacak başka bilgilerin yasal olarak belirlenebilir olması kaydıyla elektronik ortamda veya diğer iletişim araçlarıyla da yapılabilir.

Dilekçede, istenen bilgi veya belgeler açıkça belirtilir.

İstenecek bilgi veya belgenin niteliği

MADDE 7.- Bilgi edinme başvurusu, başvuru kurum ve kuruluşların ellerinde bulunan veya görevleri gereği bulunması gereken bilgi veya belgelere ilişkin olmalıdır.

Kurum ve kuruluşlar, ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verebilirler.

İstenen bilgi veya belge, başvuru kurum ve kuruluştan başka bir yerde bulunuyorsa, başvuru dilekçesi bu kurum ve kuruluşa gönderilir ve durum ilgiliye yazılı olarak bildirilir.

BİLGİ EDİNME BAŞVURUSU FORMU

(Gerçek Kişiler İçin)

Başvuru sahibinin adı ve soyadı:	
Oturma yeri veya iş adresi:	
Türkiye Cumhuriyeti Kimlik No: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)	Başvuruya hangi yolla cevap almak istersiniz? Yazılı Elektronik
Elektronik posta adresi: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)	
İmzası:	4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereğince istediğim bilgi veya belgeler aşağıda belirtilmiştir. Gereğini arz ederim.
İstenen bilgi veya belgeler: (Not: Ayrılan bölümdeki boşluk yetmediği takdirde, başvuru için boş sayfa / sayfalar kullanılabilir.)	

ANAYASA' YA, TCK VE 3071 SAYILI KANUNA GÖRE DİLEKÇE HAKININ KULLANILMASI

ANAYASA MADDE 74.

Dilekçe hakkı

Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu, gecikmeksizin dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

Bu hakkın kullanılma biçimi kanunla düzenlenir.

TCK MADDE 121.

Dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi

(1) Kişinin belli bir hakkı kullanmak için yetkili kamu makamlarına verdiği dilekçenin hukukî bir neden olmaksızın kabul edilmemesi hâlinde, fail hakkında altı aya kadar hapis cezasına hükümlenir.

3071 SAYILI KANUN : Madde 1- Bu Kanunun amacı, Türk vatandaşlarının ve Türkiye'de ikamet eden yabancıların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma haklarının kullanılma biçimini düzenlemektir.

Dilekçe Hakkı

Madde 3- Türk vatandaşları kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahiptirler.

Dilekçede Bulunması Zorunlu Şartlar

Madde 4 Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisi-

sine veya yetkili makamlara verdikleri veya gönderdikleri dilekçelerde, dilekçe sahibinin adı-soyadı ve imzası ile iş veya ikametgah adresinin bulunması gerekir.

Dilekçenin İncelenmesi ve Sonucunun Bildirilmesi

Madde 7- Türk vatandaşlarının ve Türkiye’de ikamet eden yabancıların kendileri ve kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri konusunda yetkili makamlara yaptıkları başvuruların sonucu veya yapılmakta olan işlemin safahatı hakkında dilekçe sahiplerine en geç otuz gün içinde gerekçeli olarak cevap verilir. İşlem safahatının duyurulması halinde alınan sonuç ayrıca bildirilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisine Yapılan Başvuruların İncelenmesi

Madde 8- Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen dilekçelerin, Dilekçe Komisyonunda incelenmesi ve karara bağlanması altmış gün içinde sonuçlandırılır. İlgili kamu kurum ve kuruluşları Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonunca gönderilen dilekçeleri otuz gün içinde cevaplandırılır. İnceleme ve karara bağlamanın esas ve usulleri Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde gösterilir.

657 SAYILIDEVLET MEMURLARI KANUNU’ NA GÖRE GÖREV, SORUMLULUK VE HAKLARIMIZ.

Madde 4 – Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür.

A) Memur:

Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler, bu Kanunun uygulanmasında memur sayılır.

Yukarıdaki tanımlananlar dışındaki kurumlarda genel politi-

ka tespiti, araştırma, planlama, programlama, yönetim ve denetim gibi işlerde görevli ve yetkili olanlar da memur sayılır.

B) Sözleşmeli personel:

Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, kurumun teklifi üzerine Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşleri alınarak Bakanlar Kurulunca geçici olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir. (36 ncı maddenin II - Teknik Hizmetler Sınıfında belirtilen görevlerde yukarıdaki fıkra uyarınca çalıştırılanlar için, işin geçici şartı aranmaz.)

Sözleşmeli personel seçiminde uygulanacak sınav ile istisnaları, bunlara ödenebilecek ücretlerin üst sınırları ile verilecek iş sonu tazminatı miktarı, kullanılacak izinler ve bu hususlara ilişkin esas ve usûller Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.

C) Geçici personel:

Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir.

Madde 5 –Bu Kanuna tabi kurumlar, dördüncü maddede yazılı dört istihdam şekli dışında personel çalıştıramazlar.

Ödevler ve Sorumluluklar

Sadakat:

Madde 6 –Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygula-

mak zorundadırlar.

Devlet memurları bu hususu "Asli Devlet Memurluğuna" atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki "Yemin Belgesi" ni imzalayarak göreve başlarlar.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına, Atatürk İnkılap ve İlkelelerine, Anayasada ifadesi bulunan Türk Milliyetçiliğine sadakata bağlı kalacağıma; Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını milletin hizmetinde olarak tarafsız ve eşitlik ilkelerine bağlı kalarak uygulayacağıma; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyip, koruyup bunları geliştirmek için çalışacağıma; insan haklarına ve Anayasanın temel ilkelere dayanan milli, demokratik, laik, bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilerek, bunları davranış halinde göstereceğime namusum ve şerefim üzerine yemin ederim.

Tarafsızlık ve devlete bağlılık:

Madde 7-Devlet memurları siyasi partiye üye olamazlar, herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar; hiçbir şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar.

Devlet memurları her durumda Devletin menfaatlerini korumak mecburiyetindedirler. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına aykırı olan, memleketin bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğini tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamazlar. Aynı nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, teşekküle veya derneğe katılamazlar, bunlara yardım edemezler,

Davranış ve işbirliği:

Madde 8 – Devlet memurları, resmi sıfatlarının gerektirdiği

itibar ve güvene layık olduklarını hizmet içindeki ve dışındaki davranışlarıyla göstermek zorundadırlar.

Devlet memurlarının işbirliği içinde çalışmaları esastır.

Yurt dışında davranış:

Madde 9 – Devlet memurlarından sürekli veya geçici görevle veya yetiştirme, inceleme ve araştırma için yabancı memleketlerde bulunanlar Devlet itibarını veya görev haysiyetini zedeleyici fiil ve davranışlarda bulunamazlar.

Amir durumda olan devlet memurlarının görev ve sorumlulukları:

Madde 10 -Devlet memurları amiri oldukları kuruluş ve hizmet birimlerinde kanun, tüzük ve yönetmeliklerle belirlenen görevleri zamanında ve eksiksiz olarak yapmaktan ve yaptırmaktan, maiyetindeki memurlarını yetiştirmekten, hal ve hareketlerini takip ve kontrol etmekten görevli sorumludurlar.

Amir, maiyetindeki memurlara hakkaniyet ve eşitlik içinde davranır. Amirlik yetkisini kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen esaslar içinde kullanır.

Amir, maiyetindeki memurlara kanunlara aykırı emir veremez ve maiyetindeki memurdan hususi bir menfaat temin edecek bir talepte bulunamaz, hediyesini kabul edemez ve borç alamaz.

Devlet memurlarının görev ve sorumlulukları:

Madde 11 – Devlet memurları kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen esaslara uymakla ve amirler tarafından verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumludurlar.

Devlet memuru amirinden aldığı emri, Anayasa, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmemez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilirse, memur bu emri yapmağa mecburdur. Ancak emrin yerine getirilmesinden doğacak sorumluluk emri verene aittir.

Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

Acele hallerde kamu düzeninin ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen istisnalar saklıdır.

Kişisel sorumluluk ve zarar:

Madde 12 –Devlet memurları, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar.

Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafında rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.

Zararların ödettilmesinde bu konudaki genel hükümler uygulanır. Ancak fiilin meydana geldiği tarihte en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararlar, kabul etmesi halinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödenir.

Kişilerin uğradıkları zararlar:

Madde 13 –Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Ancak, Devlet dairelerine tevdi veya bu dairelerce tahsil veya muhafaza edilen para ve para hükmündeki değerli kağıtların ilgili personel tarafından zimmete geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden Hazine tarafından hak sahibine ödenir. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır.

İşkence ya da zalimane, gayri insani veya haysiyet kırıcı muamele suçları nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen kararlar sonucunda Devletçe ödenen tazminatlardan dolayı sorumlu personele rücu edilmesi hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

12 nci maddeyle bu maddede belirtilen zararların nevi, miktarlarının tespiti, takibi, amirlerin sorumlulukları ve yapılacak

işlemlerle ilgili diğer hususlar Başbakanlıkça düzenlenecek yönetmelikle belirlenir.

Mal bildirimini

ANAYASA MADDE 71. – Kamu hizmetine girenlerin mal bildiriminde bulunmaları ve bu bildirimlerin tekrarlanma süreleri kanunla düzenlenir. Yasama ve yürütme organlarında görev alanlar, bundan istisna edilemez.

Mal bildirimini:

657 Sayılı DMK Madde 14 – Devlet memurları, kendileriyle, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmaz malları, alacak ve borçları hakkında, özel kanunda yazılı hükümler uyarınca, mal bildirimini verirler.

D.İ B.2007 NOLU GENELGE

Mal bildiriminin zamanı

MADDE 118- (1) Devlet memuru olarak ilk atanmada, göreve giriş için gerekli olan evrakla birlikte mal bildirimini verilmedikçe atama işlemi yapılmaz.

(2) Görevi sona erenler, ayrılma tarihini izleyen bir ay içinde; eşleri, velayeti altındaki çocukları ve kendilerinin şahsî mal varlıklarında önemli bir değişiklik olduğunda, değişikliği izleyen bir ay içinde ek mal bildirimini vermek zorundadırlar. Göreve devam eden memurlar ise, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç şubat ayı sonuna kadar, bildirimlerini yenilemek zorundadırlar.

(3) Bildirim verileceği merciler, mal bildirimlerinin süresi içinde verilmesini sağlamak zorundadırlar. Süresi içinde bildirimde bulunmayanlar, bildirim verileceği mercilerce yazılı olarak ikaz edileceklerdir. Bu ihtar Tebligat Kanununa göre yapılacaktır. İhtarın ilgiliye tebliğinden itibaren bir ay içinde bildirimde bulunmayanlar hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulacaktır.

Basına bilgi veya demeç verme:

Madde 15 –Devlet Memurları, kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç veremezler. Bu konuda gerekli bilgi ancak bakanın yetkili kılacağı görevli illerde valiler veya yetkili kılacağı görevli tarafından verilebilir.

Askeri hizmet ile ilgili bilgiler özel kanunların yetkili, kıldığı personel dışın da hiç bir kimse tarafından açıklanamaz.

Resmi belge, araç ve gereçlerin yetki verilen mahaller dışına çıkarılmaması ve iadesi:

Madde 16 – Devlet memurları görevleri ile ilgili resmi belge araç ve gereçleri, yetki verilen mahaller dışına çıkaramazlar, hususi işlerinde kullanamazlar.

Devlet memurları görevleri icabı kendilerine teslim edilen resmi belge, araç ve gereçleri görevleri sona erdiği zaman iade etmek zorundadırlar. Bu zorunluluk memurun mirasçılarında da şamildir.

Genel Haklar

Uygulamayı isteme hakkı:

Madde 17 – Devlet memurları, bu kanun ve bu kanuna dayanılarak yayınlanan tüzük ve yönetmeliklere göre tayin ve tesbit olunup yürürlükte bulunan hükümlerin kendileri hakkında aynen uygulanmasını istemek hakkına sahiptirler.

Müracaat, şikayet ve dava açma:

Madde 21 – Devlet memurları kurumlarıyla ilgili resmi ve şahsi işlerinden dolayı müracaat; amirleri veya kurumları tarafından kendilerine uygulanan idari eylem ve işlemlerden dolayı şikayet ve dava açma hakkına sahiptirler.

Müracaat ve şikayetler söz veya yazı ile en yakın amirden

başlayarak silsile yolu ile şikayet edilen amirler atlanarak yapılır.

Müracaat ve şikayetler incelenerek en kısa zamanda ilgiliye bildirilir. Müracaat ve şikayetlerle ilgili esas ve usuller Başkanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

D.İ.B 2007 NOLU GENELGE

Müracaat ve şikayet işlemleri

MADDE 132- (1) Devlet memurları; âmirleri veya kurumları tarafından kendilerine uygulanan idarî eylem ve işlemlerden dolayı şikâyet, kurumları ile ilgili resmî ve şahsî işlemlerinden dolayı müracaat hakkına sahiptirler.

(2) Şikâyet ve müracaatlar Devlet Memurlarının Şikâyet ve Müracaatları Hakkında Yönetmelikte belirlenen usûl ve esaslara göre yapılabilecek ve bu maksatla **Ek-64'**deki dilekçe örneği kullanılacaktır.

(3) Başkanlık personeli, Başkanlık ile ilgili resmî ve şahsî işlerinden dolayı müracaat hakkına sahiptir.

(4) Müracaatlar hakkında karar verme yetkisi, Başkanlığın çalışma usûl ve esaslarını düzenleyen ilgili mevzuat ışığında, müracaat konusunu çözümlenmeye yetkili kılınan mercilere aittir.

(5) Müracaatlar en yakın âmirden başlanarak silsile yolu ile yapılacaktır. Müracaatı kabul eden ancak meseleyi çözümlenmeye yetkisi bulunmayan âmirler bunu üç gün içinde yetkili mercilere intikal ettireceklerdir.

(6) Teşkilatımız personeli her türlü müracaat ve şikâyetlerini mevzuata uygun olarak yapacak, hiçbir görevlimiz usûl harici iş takibine tevessül etmeyecek ve başka merci veya kişileri aracı kılmayacaktır.

(7) Aksine hareket edenler hakkında ilgili mevzuata göre gerekli işlemler yapılacaktır.

(8) Başkanlığımız personeli, âmirleri hakkında veya Başkanlık tarafından kendilerine uygulanan idarî eylem ve işlemlerden

dolayı sözlü ve yazılı şikâyet hakkına sahiptirler.

(9) Birden fazla memurun toplu olarak şikâyette bulunması yasaktır.

(10) Bir veya aynı olay birden fazla memurun şikâyetine sebep veya konu olursa, bunların her biri ayrı ayrı şikâyet hakkını kullanabilecektir.

(11) Şikâyetler en yakın âmirden başlanarak silsile yolu ile şikâyet edilen âmirler atlanarak yapılacaktır.

(12) Yazılı şikâyetler mevzuata uygun bir dilekçe ile yapılacaktır.

(13) Sözlü olarak yapılan şikâyetler, şikâyetçi ile şikâyeti kabul eden âmir tarafından birlikte imzalanan bir tutanakla tespit olunacak ve iki tarafa verilecektir.

(14) Şikâyet hakkında karar verme yetkisi, kendisine şikâyette bulunan ilk disiplin âmirine aittir. Şikâyeti kabul eden ancak karar verme yetkisi bulunmayan âmirler, bunları silsile yolu ile ve kendi görüşlerini de belirtmek suretiyle üst âmirlere üç gün içinde intikal ettireceklerdir. Şikâyetler karar vermeye yetkili âmirlerce incelenip karara bağlanacaktır.

(15) Şikâyetlerin incelenmesi ve bir karara bağlanarak şikâyet sahiplerine tebliğ edilmesi ile ilgili bütün işlemlerin, en geç şikâyet dilekçesinin karar merciine intikal tarihini izleyen otuz gün içinde tamamlanması zorunludur.

(16) Adlî ve idarî tahkikata konu olacak nitelikteki şikâyetler hakkında ilgili mevzuat hükümleri uygulanacaktır.

(17) Şikâyette bulunan ve şikâyet edilen memurlar; yetkili âmirlerce verilen disiplin cezalarına karşı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 136'ncı maddesinin birinci paragrafı gereğince kararın kendilerine tebliğini izleyen yedi gün içinde; disiplin cezalarının dışındaki müracaat ve şikâyetlere karşı verilen kararlara ise, Devlet Memurlarının Şikâyet ve Müracaatları Hakkındaki Yönetmeliğin 9'uncu maddesi gereğince bir defaya mahsus olmak üzere, kararın kendilerine tebliğini izleyen on gün içinde bir üst mercie itiraz edebileceklerdir.

(18) Usulüne uygun olarak şikâyet haklarını kullanan Devlet memurlarına şikâyetlerinden dolayı her hangi bir ceza verilmeyecektir.

(19) Şikâyet haklarını anılan Yönetmelikte tespit edilen usûl ve esaslara aykırı surette kullanan veya bu haklarını kullanırken suç işleyen memurların sorumlulukları saklıdır.

Sendika kurma:

Madde 22 – Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler.

4688 SAYILI KANUNA GÖRE:

Üyelik

Sendika üyeliğinin kazanılması

Madde 14. – (Değişik:06/07/2004-25514 S.Resmi Gazete, 5198/1. md.) Sendikalara üye olmak serbesttir. Kamu görevlileri çalıştıkları işyerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabilirler. Sendikaya üyelik, kamu görevlisinin üç nüsha olarak doldurup imzaladığı üye formu ile sendikaya başvurması ve başvurunun sendika yetkili organınca kabulü ile kazanılır. Üyelik başvurusu, sendika tarafından en çok otuz gün içinde reddedilmediği takdirde üyelik istemi kabul edilmiş sayılır. Haklı bir sebep gösterilmeden üyeliği kabul edilmeyen kamu görevlisinin, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkemede dava açma hakkı vardır.

Sendika, üyeliği kesinleşen kamu görevlisinin başvuru belgesinin bir örneğini üyenin kendisine verir, bir örneği sendikada kalır, bir örneğini üyelik ödentisine esas olmak ve dosyasında saklanmak üzere onbeş gün içinde işverene gönderir. Birden çok sendikaya üye olunamaz. Birden çok sendikaya üyelik halinde sonraki üyelikler geçersizdir. Aynı tarihli birden fazla üyeliğe ilişkin bildirimler dikkate alınmaz ve bu husus kamu işvereni tarafından ilgiliiye ve sendikalara yazılı olarak bildirilir

Üyeliğin sona ermesi

Madde 16. — (Değişik:06/07/2004-25514 S.Resmi Gazete,

5198/2. md.) Her üye üyelikten serbestçe çekilebilir. Üyelikten çekilme, çekilmek isteyen kamu görevlisi tarafından, üç nüsha olarak doldurulup imzalanan üyelikten çekilme bildiriminin kurumuna verilmesi ile gerçekleşir. Kurum görevlisi, kayıt numarası ile tarih verilen çekilme bildiriminin bir suretini derhal üyeye vermek zorundadır. Kamu işvereni, bildirim bir örneğini onbeş gün içinde sendikaya gönderir. Çekilme, kamu işverenine başvurma tarihinden başlayarak otuz gün sonra geçerli olur. Çekilenin bu süre içinde başka bir sendikaya üye olması halinde yeni sendikaya üyeliği, bu sürenin bitim tarihinde kazanılır. Üyenin, sendikadan çıkarılma kararı sendika merkez genel kurulunca alınır. Çıkarma kararı, çıkarılana ve işverene yazı ile bildirilir. Çıkarma kararına karşı üye, bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde görevli iş mahkemesine itiraz edebilir. Mahkeme iki ay içinde kesin karar verir. Üyelik, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar sürer. Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanlar ile farklı bir hizmet koluna giren kuruma atananlardan sendika üyesi olanların üyelikleri, varsa sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri sona erer. Emekliye ayrılanların sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri seçildikleri dönemin sonuna kadar devam eder. Üyeliğin devamı ve askıya alınması hallerinde 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 24 üncü maddesinde yer alan hükümler uygulanır.

Güvenceler

Sendika üyelerinin ve yöneticilerinin güvencesi

Madde 18. — (Değişik:06/07/2004-25514 S.Resmi Gazete, 5198/3. md.) Kamu görevlileri, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonların bu Kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir işleme tâbi tutulamaz ve görevlerine son verilemez.

Kamu işvereni, işyeri sendika temsilcisi ile sendika ve sendika

şube yöneticilerinin işyerini haklı bir sebep olmadıkça ve sebebini açık ve kesin şekilde belirtmedikçe değiştiremez. Kamu işvereni kamu görevlileri arasında sendika üyesi olmaları veya olmamaları nedeniyle bir ayırım yapamaz. Sendika veya konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecek yönetim kurulu üyeleri, genel kurulda yönetim kuruluna seçilenler ile sendika şube yönetim kurulu üyeleri seçtikleri tarihten itibaren durumlarını en geç otuz gün içinde kurumlarına yazılı olarak bildirirler. Söz konusu yöneticiler seçtikleri tarihten itibaren otuz gün içerisinde sendika tüzüğünde belirtilen hükümlere göre, ayrıca yazılı talepte bulunmaları halinde bu görevleri süresince aylıksız izine ayrılırlar. Talepte bulunmayanlar ise kurumlarındaki görevlerine devam ederler. İzine ayrılmayan yönetim kurulu üyeleri haftada bir gün kurumlarından izinli sayılırlar. Sendika şubeleri en az 400 üye ile kurulur. Mahallî ve genel seçimlerde aday olanların, sendika ve konfederasyonun organlarındaki görevleri adaylık süresince askıda kalır. Seçilmeleri halinde görevleri son bulur. Aylıksız izine ayrılan yöneticilerin bu süreleri, emekli kesenekleri ve karşılıklarının yöneticisi oldukları sendikaları tarafından her ay Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ödenmesini kabul etmeleri koşuluyla kazanılmış hak aylığı ile emeklilik hizmetine sayılır. Kurumlarından aylıksız izinli sayılan sendika, konfederasyon ve şube yönetim kurulu üyeleri ile bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderlerinin kurumlarınca karşılanmasına devam olunur. Aylıksız izinli sayılanlardan herhangi bir nedenle sendika veya konfederasyon organlarındaki görevlerinden ay-

yrılanlar, görevlerinin son bulması tarihinden itibaren otuz gün içinde ayrıldıkları kurum ve kuruluşa yazılı müracaat etmeleri durumunda, kamu işvereni bu kimseleri otuz gün içinde eski görevlerine ya da uygun diğer bir göreve atamak zorundadır. Otuz gün içinde görevlerine başlamak için başvurmayanlar görevlerinden çekilmiş sayılırlar. Görevden uzaklaştırma, re'sen emeklilik, göreve son verilmesi, tayin veya sair hallerde görevlinin mahkemeye başvurması halinde, mahkeme kararı kesinleşinceye kadar sendikadaki görevi devam eder.

D.İ.B 2007 NOLU GENELGE

Sendikal faaliyetlere karşı tarafsızlık

MADDE 152- (1) Bilindiği gibi, Kamu görevlilerinin ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi amacıyla çıkarılan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun 23'üncü maddesinin uygulama esaslarına ilişkin 09/05/2006 tarihli ve 26163 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren tebliğ ile işyeri sendika temsilciliği esasları belirlenmiştir. Bu düzenlemeler çerçevesinde, Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatının her kademesinde görevli yöneticiler;

a) Belli bir sendikanın korunması anlamına gelebilecek tutum ve davranışlardan uzak kalacaklardır.

b) Tarafsız olacaklardır.

c) İlgili iş kolundaki her sendikaya eşit muamele yapacaklardır.

ç) Sendikaların tüzüklerinde yer alan faaliyetleri serbestçe yapmaları için gerekli kolaylığı gösterecekler, ancak, konusu suç sayılan tutum ve davranışlardan kaçınacaklardır.

d) Din hizmetini olumsuz yönde etkileyecek veya Diyanet İşleri Başkanlığı'nı yıpratacak faaliyetlere imkân ve fırsat vermeyeceklerdir.

Sendika yönetimlerinde görev alanların izinleri

MADDE 154- (1) Genel kurulda sendika, konfederasyon ve sendika şube yönetim kurulu üyeliklerine seçilenler, seçildikleri tarihten itibaren durumlarını en geç otuz gün içinde kurumlarına yazılı olarak bildireceklerdir. Söz konusu yöneticilere, seçildikleri tarihten itibaren otuz gün içerisinde sendika tüzüğünde belirtilen hükümlere göre ve ayrıca yazılı talepte bulunmaları halinde, bu görevleri süresince aylıksız izin verilecektir. Talepte bulunmayanlar ise kurumlarındaki görevlerine devam edeceklerdir. Aylıksız izin talebinde bulunmayan yönetim kurulu üyeleri, haftada bir gün kurumlarından izinli sayılacaklardır.

(2) Sendika veya konfederasyon yönetim kurulu üyeliğine seçilen personelin aylıksız izinli sayılabilmesi için;

a) Yönetim kurulu üyesi seçildiğine dair il veya ilçe seçim kurulu tutanağı,

b) Sendika karar defterinin yönetim kurulu görev dağılımı sayfasının fotokopisinin tasdikli sureti,

c) İlgili sendikanın; sendika veya konfederasyon yönetim kurulu üyesi olarak seçildiğine ve aylıksız izinli sayılması talebine dair yazısı,

ç) Aylıksız izinli sayılması talebine dair dilekçe,

İle birlikte çalıştığı birime müracaat edilmesi gerekir.

(3) Şube yönetim kurulu üyeliğine seçilen personelin aylıksız izinli sayılabilmesi için ise;

a) Üye sayısı en az dört yüz olan sendika şubesinin yönetim kurulu üyeliği seçimine ait il veya ilçe seçim kurulu tutanağı,

b) Sendika şube karar defterinin şube yönetim kurulu görev dağılımı sayfasının fotokopisinin tasdikli sureti,

c) Şube yönetim kurulu üyesi olarak seçildiğine ve aylıksız izinli sayılması talebine dair Sendika Genel Merkezi yazısı,

ç) Aylıksız izinli sayılması talebine ait dilekçe,

İle birlikte çalıştığı birime müracaat edilmesi gerekmektedir.

(4) Aylıksız izinler; dosyaları Başkanlıkta olan personele Başkanlıkça, illerde olan personele ise valiliklerce verilecektir. Valiliklerce verilen izin ve göreve iade onaylarının bir sureti Başkanlığımıza gönderilecektir.

(5) Şube yönetim kurulu üyeliğine seçilerek aylıksız izin almayıp, görevine devam eden personelin haftada bir gün izinli sayılabilmesi için;

a) Üye sayısı en az dört yüz olan sendika şubesinin yönetim kurulu üyeliği seçimine ait İl veya İlçe Seçim Kurulu tutanağı,

b) Sendika Şube Karar Defterinin şube yönetim kurulu görev

dağılımı sayfasının fotokopisinin tasdikli sureti,

c) Şube yönetim kurulu üyesi olarak seçildiğine ve aylıksız izne ayrılmayacağına dair sendika genel merkezi yazısı,

ç) Hafta da bir gün izinli sayılmak istediğine dair dilekçe,

İle birlikte, çalıştığı birime müracaat edilmesi gerekir. Bu durumda olan personel için ilgili kanun uyarınca izin onayı düzenlenip, bu görevde kaldığı süre içerisinde haftada bir gün izinli sayılacaktır.

(6) Aylıksız izinli sayılan görevlilerin emeklilik kesenekleri ve karşılıklarının yönetici oldukları sendikaları tarafından her ay T.C. Emekli Sandığına yatırılması şartıyla izinli geçen süreleri, emeklilik derecelerinde değerlendirilecektir.

(7) Aylıksız izinli sayılan sendika, konfederasyon ve şube yönetim kurulu üyeleri ile bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderlerinin kurumlarınca karşılanmasına devam edilecektir.

(8) Herhangi bir sebeple sendika ve konfederasyon organlarındaki görevlerinden ayrılanlar, görevlerinin son bulunduğu tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat etmeleri durumunda, eski görevlerine veya uygun diğer bir göreve atanacaklardır. Otuz gün içinde görevine başlamak için başvurmayanlar, görevlerinden çekilmiş sayılacaklardır.

İsnat ve iftiralara karşı koruma:

Madde 25 – Devlet memurları hakkındaki ihbar ve şikayetler, garaz veya mücerret hakaret için, uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı ve soruşturma veya yargılamanın tabi olduğu kanuni işlem sonucunda bu isnat sabit olmadığı takdirde, merkezde bu memurun en büyük amiri, illerde valiler, isnatta bulunanlar hakkında kamu davası açılmasını Cumhuriyet Savcılığından isterler.

Yasaklar

Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı:

Madde 28 – Memurlar Türk Ticaret Kanununa göre (Tacir) veya (Esnaf) sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, ticari mümessil veya ticari vekil veya kollektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olamazlar. (Görevli oldukları kurumların iştiraklerinde kurumlarını temsilen alacakları görevler hariç).

Memurların üyesi oldukları yapı, kalkınma ve tüketim kooperatifleri ile kanunla kurulmuş yardım sandıklarının yönetim ve denetim kurulları üyelikleri görevleri ve özel kanunlarda belirtilen görevler bu yasaklamanın dışındadır.

Eşleri, reşit olmayan veya mahcur olan çocukları, yasaklanan faaliyetlerde bulunan memurlar bu durumu 15 gün içinde bağlı oldukları kuruma bildirmekle yükümlüdürler,

Hediye alma, menfaat sağlama yasağı:

Madde 29 – Devlet memurlarının doğrudan doğruya veya aracı eliyle hediye istemeleri ve görevleri sırasında olmasa dahi menfaat sağlama amacı ile hediye kabul etmeleri veya iş sahiplerinden borç para istemeleri ve almaları yasaktır.

Kamu Görevlileri Etik Kurulu, hediye alma yasağının kapsamını belirlemeye ve en az genel müdür veya eşiti seviyedeki üst düzey kamu görevlilerince alınan hediyelerin listesini gerektiğinde her takvim yılı sonunda bu görevlilerden istemeye yetkilidir.

şartları taşımak.

Adaylık devresi içinde göreve son verme:

Madde 56 – Adaylık süresi içinde temel ve hazırlayıcı eğitim ve staj devrelerinin her birinde başarısız olanlarla adaylık süresi içinde hal ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmıyacak durumları, göreve devamsızlıkları tespit edilenlerin sicil amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir.

İlişkileri kesilenler ilgili kurumlarca derhal Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Adaylık süresi sonunda başarısızlık:

Madde 57 – Adaylardan en geç iki yıl içinde Devlet memuru olabilmeleri için olumlu sicil alamayanların sicil amirlerinin tek-lifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir. İlişkileri kesilenler ilgili kurumlarca derhal Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Adaylık devresi içinde veya sonunda, 56 ncı ve bu madde hükümlerine göre ilişkileri kesilenler (sağlık nedenleri hariç) 3 yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.

Yer Değiştirmeler

Yer değiştirme suretiyle atanma:

Madde 72 –Kurumlarda yer değiştirme suretiyle atanma-lar; hizmetlerin gereklerine, özelliklerine, Türkiye'nin ekono-mik, sosyal, kültürel ve ulaşım şartları yönünden benzerlik ve yakınlık gösteren iller gruplandırılarak tespit edilen bölgeler arasında adil ve dengeli bir sistem içinde yapılır.

Yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapılacak atamalarda; aile birimini muhafaza etmek bakımından kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanarak memur olan diğer eşin de isteği halinde ataması, atamaya tabi tutulan memurun atandığı yere 74 ve 76 ncı maddelerde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır. Yer değiştirme suretiyle atanmaya tabi memurun atan-dığı yerde eşinin atanacağı teşkilatın bulunmaması ya da teşkilatı olmakla birlikte niteliğine uygun münhal bir görev bulun-maması ve ilgilinin de talebi halinde, bu personele eşinin görev süresi ile sınırlı olmak üzere aşağıdaki şartlarda izin verilebilir.

D.İ.B.2007 NOLU GENELGE

Naklen atamalarda dikkat edilecek hususlar

MADDE 72- (1) Taşra teşkilatımızdaki kadrolardan naklen atamaları mahalline ait olanların, Başkanlığımızca gerekli izin

verilmeden, atama işlemleri gerçekleştirilmeyecektir. Bu personelden görevi ve görev yeri değiştirilmesi planlananlar; Başkanlık izni alınmak üzere adı, soyadı, kurum sicil numarası, eski görev yeri adı, unvanı, kadrosu, maaş derece ve kademesi ile, yeni görev yeri adı, unvanı, kadro derecesi ve kadronun hangi tarihte, kimden ve ne şekilde boşaldığı belirtilmek suretiyle, liste halinde Başkanlığa gönderilecektir. Başkanlığımızca verilen iznin mahalline bildirilmesini müteakip nakil işlemleri gerçekleştirilecektir.

Karşılıklı olarak yer değiştirme:

Madde 73 – Aynı Kurumun başka başka yerlerde bulunan aynı sınıftaki memurları, karşılıklı olarak yer değiştirme suretiyle atanmalarını isteyebilirler. Bu isteğin yerine getirilmesi atamaya yetkili amirlerince uygun bulunmasına bağlıdır.

D.İ.B.2007 NOLU GENELGE

Karşılıklı yer değiştirme (Becayış)

MADDE 73- (1) Aynı sınıf ve unvandaki personelden karşılıklı olarak atanacakları kadro ve unvan için aranan şartları taşıyanların yer değiştirme istekleri;

a) Merkezde birim âmirlerinin,

b) Taşrada ise müftü ve eğitim merkezi müdürlerinin muvafakatı ve atamaya yetkili âmirin uygun görmesi ile,

Yerine getirilebilecektir.

Memurların bir kurumdan diğerine nakilleri:

Madde 74 –Memurların bu Kanuna tabi kurumlar arasında, kurumların muvafakatı ile kazanılmış hak dereceleri üzerinden veya 68 inci maddedeki esaslar çerçevesinde derece yükselmesi suretiyle, buldukları sınıftan veya öğrenim durumları itibariyle girebilecekleri sınıftan, bir kadroya nakilleri müm-

kündür. Kazanılmış hak derecelerinin altındaki derecelere atanabilmeleri için ise atanacakları kadro derecesi ile kazanılmış hak dereceleri arasındaki farkın 3 dereceden çok olmaması ve memurların isteği de şarttır.

Aşağı dereceye atananların 68 inci maddede yazılı süre kaydı aranmaksızın eski derecelerine tekrar atanmaları caizdir.

Kazanılmış hak derecelerinden aşağı derecelere atananların aylık derece ve kademeleri genel hükümlere göre tespit edilmekle beraber, atandıkları bu derecelerde geçirdikleri süreler (kesenek ve karşılık farklarının kendileri tarafından her ay T.C. Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri şartıyla) emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir.

13/12/1960 tarihli ve 160 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamına giren kurumlarla bu Kanuna tabi kurumlar arasındaki nakillerde de yukarıdaki hükümler uygulanır. Aynı kanunun 4 üncü maddesi kapsamına giren kurumlarda çalışıp 657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden, hizmete giriş dereceleri 36 ncı madde ile tespit edilen giriş derecelerinin üzerinde olanların ilk ilerleme ve yükselmeleri için kanuni bekleme sürelerine yukarıda yazılı dereceler arasındaki sürelerle tekabül eden süre kadar ilave edilir.⁽¹⁾

İkinci görev yasağı:

Madde 87 – Memurlara;

- a) Bu Kanuna tabi kurumlarda,
- b) Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi kurumlar ile sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bankalarda,
- c) Özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan banka ve kuruluşlarda,
- ç) Yukarıdaki bentlerde yazılı idare, kuruluş ve bankalar tarafından sermayelerinin yarısından fazlasına katılmak suretiyle kurulan kuruluşlarla bunların aynı oranda katılmaları ile vücut bulan kurumlarda,

İkinci görev verilemez; bu kurumlardan her ne ad ile olursa olsun para ödenemez ve yarar sağlanamaz.

Ancak, bu Kanunun memurlara ikinci görev verilmesini öngören hükümleri ile hakem, tasfiye memuru ve bilirkişilere takdir olunan İl Genel Meclisi ve İl Daimi Encümeni başkanları, özel kanunlarla kurulan ve asli görevlerinin devamı niteliğinde olmayan çeşitli kurul, komisyon, heyet ve jüri çalışmalarına, Üniversiteler, Akademiler, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsü ve Özel Kanunlarla kurulan araştırma kurumları tarafından idareyle ilgili olarak yapılan inceleme ve araştırma çalışmalarına katılanlar için özel kanunlarınca gösterilen veya bu kanunlara dayanılarak tespit edilen ücretlerin ödenmesine ilişkin hükümler saklıdır.

Memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları:

Madde 92 –İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanlar, boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile bu Kanuna tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabilirler.

Yasama görevinde veya bakan olarak geçirilen her yıl bir kademe ilerlemesi ve her iki yıl bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir.

Memurluğun Sona Ermesi

Memurluğun sona ermesi:

Madde 98 – Devlet memurlarının

- a) Bu kanun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması;
- b) Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan her hangi birini kaybetmesi;
- c) Memurluktan çekilmesi;
- ç) İstek, yaş haddi, malûllük ve sicil sebeplerinden biri ile emekliye ayrılması;
- d) Ölümü;hallerinde memurluğu sona erer.

Çalışma Saatleri, İzinler

Çalışma saatleri:

Madde 99 – Memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir.

Bu süre Cumartesi ve Pazar günleri tatil olmak üzere düzenlenir.

Ancak özel kanunlarla yahut bu kanuna veya özel kanunlara dayanılarak çıkarılacak tüzük ve yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle farklı çalışma süreleri tespit olunabilir.

Bakanlar Kurulu, yurt dışı kuruluşlarda hizmetin gerektirdiği hallerde, hafta tatilini Cumartesi ve Pazardan başka günler olarak tespit edebilir.

Yıllık izin:

Madde 102 –Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu sürelere gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir.

Yıllık izinlerin kullanılışı:

Madde 103 – Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini

izleyen iki yılın izni bir arada verilebilir. Cari yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer.

Öğretmenler yaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar. Bunlara, hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında, ayrıca yıllık izin verilmez.

Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten bir aylık sağlık izni verilir.

D.İ.B.2007 NOLU GENELGE

İzin işlemleri

MADDE 81- (1) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 102'nci maddesinde; "*Devlet Memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (on yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu sürelere gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir.*" denilmektedir. Maddede geçen "hizmet" deyiminden, hangi statüde olursa olsun kamu kurum ve kuruluşlarında geçen hizmet süreleri ile, kamu kurum ve kuruluşlarında geçmese dahi Devlet memurlarının kazanılmış hak aylıklarında değerlendirilen hizmet sürelerinin dikkate alınması gerekmektedir. Sürenin hesaplanmasında vekil imam-hatiplikte, muvazaf askerlikte ve yedek subaylık okul devresinde geçen süreler de dikkate alınacaktır.

(2) 657 sayılı Kanunun 562 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 103'üncü maddesinde; "*Yıllık izinler, âmirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izleyen iki yılın izni bir arada verilebilir. Cârî yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer....*" denilmektedir. Bu hükme göre;

a) Memurların (vekil imam-hatipler dâhil); hizmeti bir yıldan on yıla kadar (on yıl dâhil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için otuz günlük yıllık izinlerini bir defada toptan veya parça parça kullanmaları konusunda birim âmirleri yetkili kılınmıştır. Bu nedenle birim âmirleri, hizmetlerin aksatılmadan yürütülmesine dikkat etmek kaydıyla, memurlarının yıllık izinlerini bir program dâhilinde cârî yıl içinde kullanmaları

hususunda gerekli hassasiyeti göstereceklerdir.

b) Eğitim merkezi öğretmenleri ve Kur'ân kursu öğrencileri ile eğitim merkezinde kursiyer olarak bulunan memurlara, eğitim-öğretimin devam ettiği süre içinde yıllık izin verilmeyecektir.

c) Yıllık izinlerin tamamının aynı yıl içinde kullanılması esastır. Ancak yıllık iznin bir kısmının ait olduğu câri yıl içinde kullanılamaması durumunda, kullanılmayan yıllık izin süresi, bir sonraki câri yılın izni ile birlikte, toptan veya kısım kısım kullanılabilir. Câri yıl içinde kullanılan izin süreleri, öncelikle bir önceki yıldan devreden izin sürelerinden mahsup edilecektir.

ç) Bir önceki yıldan devreden izin süresinin mutlaka devrettiği yıl içinde kullanılması gerekmektedir. Devredilen ve kullanılmayan izin süresi müteakip yıla devredilemeyecektir.

d) Câri yıla ait alınan yıllık izin süresinin bir sonraki yıla taşınması halinde, taşınan bu izin süresi alındığı yıla ait olacağı ve yeni giren câri yıl içinde de kullanabileceği için, yeni giren câri yıl izninden mahsup işlemi yapılmayacaktır.

e) Yıllık izinle mazeret izni birleştirilmeyecektir. Gerekteğinde yıllık iznin uzatılması, kullanılmakta olan iznin bitiminden önce yapılacaktır.

f) Yıllık iznini kullanmakta iken hastalığı sebebiyle rapor alan bir memurun rapor tarihinden itibaren yıllık izni kesintiye uğrayacağından, bu tarihten sonra raporda yazılı hastalık izni işlemeye başlayacaktır. Bu durumda, yıllık iznini kullanmakta olan memurların hastalıklarından dolayı verilen hastalık izni, yıllık izne dâhil edilmeyecektir.

g) Yıllık iznini kullanmakta iken hastalığı nedeniyle rapor alan memur, hastalık izninin bitiş tarihinin yıllık iznin bitiş tarihinden sonraki bir tarihe rastlaması halinde, hastalık izninin bitiş tarihini müteakiben görevine başlayacaktır.

ğ) Yıllık izni içinde hastalık izni alan bir memur, kullanmakta olduğu yıllık izninin bitiş tarihinden önce hastalık izninin sona ermesi halinde, yıllık izninden geri kalan kısmını kullanmaya devam edecek ve yıllık izin süresinin bitiş tarihinde görevine

başlayacaktır.

h) Memurlar; yıllık izinde iken hastalıkları nedeniyle istirahat raporlarında belirtilen süreler kadar kullanamadıkları yıllık izin sürelerini, âmirin uygun bulacağı başka bir zamanda kullanabileceklerdir.

D.İ.B.2007 GENELGE

Sözleşmeli personelin izin işlemleri

MADDE 150- (1) 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar" ve bu esaslarda Bakanlar Kurulu Kararlarıyla yapılan değişiklikler çerçevesinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) bendi uyarınca Başkanlığımız teşkilatında sözleşmeli olarak çalışanlara, Bakanlar Kurulu Kararı ve Maliye Bakanlığınca vize edilen Tıp Hizmet Sözleşme Belgesinin ilgili maddesinde belirtilen izinler, sözleşme yılı içinde kullanılacaktır. Bu çerçevede;

a) **217 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin** 2'nci maddesinde sayılan kurumlarda Sosyal Güvenlik Kurumlarına prim ödemek suretiyle geçen hizmet süresi bir yıldan on yıla kadar olanlara yirmi gün, on yıldan fazla olanlara otuz gün ücretli izin verilecektir.

b) Sözleşmeli Kur'an Kursu öğreticileri yaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılacaklar, bunlara, hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında ayrıca yıllık izin verilmeyecektir.

c) Resmî doktor raporu ile kanıtlanan hastalıklar için yılda otuz günü geçmemek üzere ücretli izin verilecektir.

ç) Sözleşmeli personelin isteği üzerine eşinin doğum yapması halinde iki gün, kendisinin veya çocuğunun evlenmesi, annesinin, babasının, eşinin, çocuğunun veya kardeşinin ölümü hallerinde her olay için üç gün ücretli izin verilecektir.

d) Sözleşmeli kadın personele, doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı hafta süre ile izin verilecektir. Çoğul gebelik halinde, doğum öncesi sekiz haftalık izin süresine iki hafta daha eklenecektir. Ancak

beklenen doğum tarihinin sekiz hafta öncesinde, sağlık durumunun uygun olduğunu doktor raporu ile belgeleyen sözleşmeli kadın personel, isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilecektir. Bu durumda, sözleşmeli kadın personelin isteği halinde doğum öncesi çalıştığı süreler, doğum sonrası izin süresine eklenecektir.

e) Sözleşmeli personele, bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilecektir. Süt izninin kullanımında annenin saat seçim hakkı vardır. Ancak, bu statüdeki görevlilere aylıksız izin verilmeyecektir.

(2) 4/C'ye göre sözleşmeli çalıştırılan personelin izinleri ile ilgili iş ve işlemler aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde yürütülecektir :

a) Sözleşmeli personele, o yıl içinde belirtilen unvanda çalışmasının dayanağı olan Bakanlar Kurulu Kararlarında ve Maliye Bakanlığınca her yıl vize edilen **Tip Hizmet Sözleşme Belgesi**'nde belirtilen mazeret ve sağlık izinleri verilecektir.

b) Görevlinin eşinin doğum yapması halinde isteği üzerine iki gün, kendisinin ve çocuğunun evlenmesi, annesinin, babasının, eşinin, çocuğunun veya kardeşinin ölümü halinde her olay için üçer gün ücretli mazeret izni verilecektir.

c) Bir öğretim/hizmet yılında, resmî sağlık kuruluşları tarafından verilen sağlık raporları kapsamında kullanılan sağlık izinlerinde azamî beş öğretim/hizmet gününe tekabül eden ücret ödenecektir. Sağlık izinlerinin bu süreyi aşması halinde aşan kısım için herhangi bir ücret ödenmeyecektir.

ç) Kısım kısım veya bir defada aldığı ücretsiz sağlık izin toplamı 15 (on beş) günü aşamayacaktır. Bunun dışında 3 (üç) gün göreve devamsızlık yapması halinde sözleşme feshedilecektir.

d) Kur'ân kurslarındaki eğitim-öğretimin, cami ve mescitlerdeki hizmetin aksatılmadan sağlıklı bir şekilde devamlılığının sağlanması için kısmi zamanlı geçici sözleşmeli olarak çalışan imam-hatip ve Kur'ân kursu öğreticilerine ilgili Bakanlar Kurulu Kararlarında ve sözleşmelerinde yukarıda belirtilen mazeret

ret izinlerinden başka “**yıllık izin**”, “**aylıksız izin**” ve **doğum öncesi ve sonrası için mazeret izni** (657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 104/A md. uyarınca) verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

e) Öğreticilerin hafta içi ders günlerine rastlayan, resmî ve dinî bayram günleri, zorunlu tatil günleri (deprem veya kar-tipi vb.), yarıyıl tatili ile yıl sonu yaz kursu öncesindeki tatil günleri (yıl sonu değerlendirme semineri ve ders tamamlama kursu verenler hariç) için fiilen ders yapılamadığından ücret verilemeyecektir.

f) Bayram ve tatil dönüşlerinde veya eğitim-öğretim ve hizmet süresi içinde göreve (sözleşmede bir mazeret izni için belirlenen izin süresinden fazla) mazeretsiz gelmeyen veya geç gelenlerin sözleşmesi tek taraflı feshedilecektir.

g) Sözleşmeli personelden Kur’ân kursu öğreticilerinin bu süre içinde eğitim-öğretimle ilgili ders görevinin fiilen yapılmaması ve resmen tatil olduğunun açıklanmış olması dikkate alınarak âmirinden izin almadan il dışına veya yurt dışına çıkmasında sakınca bulunmamaktadır

Mazeret izni:

Madde 104 – A) Memura doğum yapmasından önce 8 hafta ve doğum yaptığı tarihten itibaren 8 hafta olmak üzere toplam 16 hafta süre ile aylıklı izin verilir. Çoğul gebelik halinde, doğumdan önceki 8 haftalık süreye 2 hafta süre eklenir. Ancak sağlık durumu uygun olduğu takdirde, tabibin onayı ile memur isterse doğumdan önceki 3 haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, memurun çalıştığı süreler, doğum sonrası sürelere eklenir. Yukarıda öngörülen süreler memurun sağlık durumuna göre tabip raporunda belirlenecek miktarda uzatılabilir. Memurlara, bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilir. Süt izninin kullanımında annenin saat seçimi hakkı vardır.

B) Erkek memura, karısının doğum yapması sebebiyle isteği üzerine üç gün izin verilir.

C) Memura isteği üzerine, kendisinin veya çocuğunun evlenmesi, annesinin, babasının, eşinin, çocuğunun veya kardeşinin ölümü halinde beş gün izin verilir.

Ç) Yukarda belirtilen hallerden başka, merkezlerde atamaya yetkili amirler, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar ve yurt dışında, diplomatik misyon şefleri tarafından dairesi amirinin muvafakatiyle, bir yıl içinde toptan veya parça parça olarak, mazeretleri sebebiyle memurlara 10 gün izin verilebilir.

Zaruret halinde on gün daha aynı usulle mazeret izni verilebilir. Bu takdirde ikinci defa aldığı bu izin yıllık izninden düşülür.

Bu fıkra hükmü öğretmenler için uygulanmaz.

Bu izinler sırasında özlük haklarına dokunulmaz.

D.İ.B. 2007 NOLU GENELGE

Mazeret izinleri

MADDE 82- (1) 657 sayılı Kanunun değişik 104'üncü maddesinde, memurlara (vekil imam-hatipler dâhil) hangi hallerde mazeret izni verilebileceği hükme bağlanmıştır. Bu maddeye göre;

a) Memura, doğum yapmasından önce sekiz hafta, doğum yaptığı tarihten itibaren de sekiz hafta olmak üzere toplam on altı hafta mazeret izni verilecektir.

b) Doğumdan önceki mazeret izin süresi sekiz haftaya çıkarılmakla birlikte, çoğul gebeliklerde (ikiz, üçüz ...), bu sekiz haftalık süreye iki haftalık bir süre daha ilave edilebilecektir.

c) Sağlık durumunun uygun olması ve tabibin işyerinde çalışabileceğine raporla onay vermesine bağlı olarak, isteği üzerine doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışması halinde, memura, doğumdan önce çalıştığı ve kullanmadığı mazeret izin süresi kadar doğumdan sonra izin verilecektir.

ç) Kanunda öngörülen doğum sonrası mazeret izin süresi, memurun sağlık durumuna göre tabip raporunda belirlenecek miktarda uzatılabilecektir.

d) Memura; başlangıç tarihine ve çoğul gebelik olup olmadığına bakılmaksızın, çocuğun bir yaşını doldurduğu tarihe kadar, günde toplam bir buçuk saat süt izni verilecek ve bu iznin kullanımında anneye saat seçimi hakkı tanınacaktır.

e) Bu fıkraya göre verilecek mazeret izni ve süt izni için memurun izin istek dilekçesine tabip raporu ve çocuğun nüfus cüzdan sureti mutlaka eklenecektir.

f) Erkek memura, eşinin doğum yapması halinde isteği üzerine 3 (üç) gün mazeret izni verilecektir.

g) Memurun kendisinin veya çocuğunun evlenmesi, annesinin, babasının, eşinin, çocuğunun veya kardeşinin ölümü halinde isteği üzerine 5 (beş) gün mazeret izni verilecektir.

ğ) Yukarıda belirtilen hallerden başka, bir yıl içinde toptan ve bir günden az olmamak üzere, parça parça olarak illerde vali, ilçelerde kaymakam veya yetki vereceği âmirler tarafından en çok 10 (on) güne kadar mazeret izni verilecektir.

h) Zorunlu olması halinde en çok 10 (on) gün daha mazeret izni verilecektir. Bu takdirde ikinci defa alınan bu izin süresi, ertesi yıla ait yıllık izninden mahsup edilecektir.

(2) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 104'üncü maddesinin (Ç) fıkrasında belirtilen mazeret izni; izin vermeye yetkili âmirlerin uygun görmeleri hallerinde verilecektir.

(3) Yukarıda (a), (b), (c), (f) ve (g) fıkralarında yer alan izinlerin, olayın vuku bulduğu tarihlerde kullanılması gerekmektedir.

(4) Bir yıllık hizmetini doldurmamayan aday memurlara yıllık izin verilmeyecektir. Ancak bir yıllık adaylık süresini doldurduğu veya asaletinin tasdik edildiği tarih itibarıyla o câri yıla ait yıllık izin verilebilecektir.

(5) Hizmet süresi bir yıl olmadığı için yıllık izne hak kazanmayan aday memurlara en çok 10 (on) güne kadar mazeret izni verilebilecektir. Ancak bunlara, mahsup edilecek yıllık izin hakları olmadığından ikinci on günlük mazeret izni verilmeyecektir.

Hastalık izni:

Madde 105 – Memurlara hastalıkları halinde, verilecek raporlarda gösterilecek lüzum üzerine, aylık ve özlük haklarına dokunulmaksızın aşağıdaki esaslara göre izin verilir.

A) On yıla kadar (on yıl dahil) hizmeti olanlara altı aya kadar,

B) On yıldan fazla hizmeti olanlara oniki aya kadar,

C) Kanser, verem ve akıl hastalıkları gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananlara onsekiz aya kadar,

İzin verilir.

Memurların, hastalıkları sebebiyle yataklı tedavi kurumlarında yatarak gördükleri, tedavi süreleri hastalık izinlerine ait sürelerin hesabında dikkate alınır.

İzin süresinin sonunda hastalıklarının devam ettiği resmi sağlık kurullarının raporu ile tesbit edilenlerin izinleri bir katına kadar uzatılır. Bu sürelerin sonunda da iyileşmeyen memurlar hakkında emeklilik hükümleri uygulanır. Bunlardan gerekli sağlık şartlarını yeniden kazandıkları resmi sağlık kurullarınca tespit edilenler tekrar görev almak istedikleri takdirde, eski derece ve niteliklerine uygun görevlere öncelikle atanırlar.

Görevlerinden dolayı saldırıya uğrayan memurlar ile görevleri sırasında ve görevlerinden dolayı bir kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına tutulan memurlar, iyileşinceye kadar izinli sayılırlar.

Sihhi izin sürelerine esas hizmetin hesabında 87 nci maddede sayılan kurumlarda emekli keseneği veya sigorta primi ödenmek suretiyle geçen süreler ile askerlikte geçen süre dikkate alınır.

Aylıksız izin:

Madde 108 – Devlet memurunun bakmaya mecbur olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye gire-

cek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya önemli bir hastalığa tutulmuş olması hallerinde, bu hallerin raporla belgelendirilmesi şartıyla Devlet memurlarına, istekleri üzerine en çok altı aya kadar aylıksız izin verilebilir. Aynı şartlarla bu süre bir katına kadar uzatılabilir.

Devlet memurlarına 10 hizmet yılını tamamlamış olmaları ve istekleri halinde memuriyet süreleri boyunca ve bir defada kullanılmak üzere altı aya kadar aylıksız izin verilebilir. Ancak, Sıkıyönetim veya olağanüstü hal ilan edilen bölgelere veya kalkınmada öncelikli yörelere 72 nci madde gereğince belli bir süre görev yapmak üzere mecburi olarak sürekli görevle atanlar hakkında bu bölgelerdeki görev süreleri içinde bu fıkra hükmü uygulanmaz.

Doğum yapan memurlara istekleri halinde 104 üncü maddenin (A) bendinde belirtilen sürelerin bitiminden itibaren 12 aya kadar aylıksız izin verilir.

Yetiştirilmek üzere (bursla gidenler dahil) yurt dışına Devlet tarafından gönderilen öğrenci ve memurlarla, yurt içine ve yurt dışına sürekli görevle atanan memurların eşlerine memuriyetleri süresince her defasında bir yıldan az olmamak üzere en çok sekiz yıla kadar aylıksız izin verilebilir. Bunların dönüşlerinde, bu Kanunun 72 nci maddesi çerçevesinde, görev yerlerine bağlı olmaksızın atamaları yapılır.⁽¹⁾

Aylıksız izin süresinin bitiminden önce mazeretini gerektiren sebebin kalkması halinde, memur derhal görevine dönmek zorundadır. Mazeret sebebinin kalkması halinde veya aylıksız izin süresinin bitiminde görevine dönmeyenler, memuriyetten çekilmiş sayılırlar.

Muvazzaf askerliğe ayrılan memurlar askerlik süresince görev yeri saklı kalarak aylıksız izinli sayılırlar. Bunlar hakkında 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri ile bu Kanunun 83 üncü maddesi hükümleri saklıdır.

Memurların uyarılmaları:

Madde 117 – Devlet memurlarının yetersizlikleri halinde sicil raporlarında yazılı bulunan kusur ve eksiklikleri, uyarılmaları bakımından, gizli bir yazı ile atamaya yetkili sicil amirleri tarafından kendilerine bildirilir.

İtiraz hakkı:

Madde 118 – 117 nci maddeye göre kendisine tebligat yapılan Devlet memurları, buna karşı tebliğ tarihinden itibaren en çok bir ay içinde aynı amirlere itiraz edebilirler.

Atamaya yetkili amirler itirazla ilgili kararlarını iki ay içinde ilgiliye yazı ile bildirirler.

Olumlu ve olumsuz sicil:

Madde 119 – Sicil raporlarındaki sicil notu ortalaması 100 üzerinden 60 ve daha yukarı olanlar olumlu sicil almış sayılırlar.

Sicil raporlarındaki sicil notu ortalaması 60 ın altında olanlar olumsuz sicil almış sayılırlar.

Sicil amirleri hakkında,daha üst amirlerce düzenlenecek sicil raporlarında, maiyetlerinde çalışan memurların sicil notu takdirindeki başarı dereceleri gözönünde bulundurulur.

Disiplin

Disiplin amiri ve disiplin cezaları:

Madde 124 –Disiplin amirleri; kurumların kuruluş ve görev özellikleri dikkate alınarak Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşüne dayanılarak özel yönetmeliklerinde tayin ve tesbit edilecek amirlerdir.

Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, tüzüklerin ve yönetmeliklerin Devlet memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışın-da yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine

ve ağırlık derecesine göre 125 inci maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir.

Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller:

Madde 125 – Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

A - Uyarma : Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,

b) Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terketmek,

c) Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,

d) Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak,

e) Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,

f) Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,

g) Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,

h) Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

B - Kınama : Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereç-

lerin korunması, kullanılması ve bakımından kusurlu davranmak,

b) Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,

c) Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,

d) Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

e) Devlete ait resmi araç,gereç ve benzeri eşyayı özel işleminde kullanmak,

f) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,

g) İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,

h) İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle satışmak,

ı) Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,

j) Verilen emirlere itiraz etmek,

k) Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,

l) Kurumların huzur, sükün ve çalışma düzenini bozmak.

m)Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek.

C - Aylıktan kesme : Memurun, brüt aylığından 1/30 - 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve

gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,

b) Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,

c) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,

d) Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,

e) Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,

f) Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,

g) İkamet ettiği ilin hudutlarını izinsiz terketmek,

h) Toplu müracaat veya şikayet etmek,

ı) Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

j) Yasaklanmış her türlü yayını görev mahallinde bulundurmak.

D - Kademe ilerlemesinin durdurulması : Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademedeki ilerlemesinin 1 - 3 yıl durdurulmasıdır.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,

b) Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek,

c) Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,

d) Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,

e) Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak,

f) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek,

h) Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,

i) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,

j) Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmama,

k) Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,

l) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,

m) Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemediği yurda dönmek,

n) Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,

o) Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

E - Devlet memurluğundan çıkarma : Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükun ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak,

b) Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,

c) Siyasi partiye girmek,

- d) Özürsüz olarak (...) (1) bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,
- e) Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,
- f) Amirine ve maiyetindekilere fiili tecavüzde bulunmak,
- g) Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,
- h) Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,
- i) Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,
- j) Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,
- k) 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil veya haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir.

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir.

Yukarıda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallere nitelik ve ağırlıkları itibariyle benzer eylemlerde bulunanlara da aynı neviden disiplin cezaları verilir.

Öğrenim durumları nedeniyle yükselebilecekleri kadroların son kademelerinde bulunan Devlet memurlarının, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının verilmesini gerektiren hallerde, brüt aylıklarının 1/4'ü - 1/2'si kesilir ve tekerrüründe görevlerine son verilir.

Özel kanunların disiplin suçları ve cezalarına ilişkin hüküm-

leri saklıdır.

Yukarıda yazılı disiplin kovuşturmasının yapılmış olması, fiilin genel hükümler kapsamına girmesi halinde, sanık hakkında ayrıca ceza kovuşturması açılmasına engel teşkil etmez.

Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar:

Madde 126 – Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından; kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler il disiplin kurullarının kararlarına dayanan hallerde Valiler tarafından verilir.

Devlet memurluğundan çıkarma cezası amirlerin bu yoldaki isteği üzerine, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kurulu kararı ile verilir.

Disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddeder. Ret halinde atamaya yetkili amirler 15 gün içinde başka bir disiplin cezası vermekte serbesttirler.

Özel kanunların disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullarla ilgili hükümleri saklıdır.

Zamanaşımı:

Madde 127 – Bu Kanunun 125 inci maddesinde sayılan fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;

a) Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,

b) Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına,

Başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Karar süresi:

Madde 128 – Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren 15 gün içinde vermek zorundadırlar.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hal-lerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna 15 gün içinde tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren 30 gün içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.

Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır.

Yüksek disiplin kurullarının karar usulü, memurun hakkı:

Madde 129 –Yüksek disiplin kurulları kendilerine intikal eden dosyaların incelenmesinde, gerekli gördükleri takdirde, ilgilinin sicil dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye,

ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidirler.

Hakkında memurluktan çıkarma cezası istenen memur, sicil dosyası hariç, soruşturma evrakını incelemeye, tanık dinletmeye, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.

Savunma hakkı:

Madde 130 – Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez.

Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmıyan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Disiplin cezalarının bir süre sonra sicilden silinmesi:

Madde 133 – Disiplin cezaları memurun siciline işlenir. Devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının sicil dosyasından silinmesini isteyebilir.

Memurun, yukarıda yazılan süreler içerisindeki davranışları, bu isteğini haklı kılabilecek nitelikte görülürse, isteğinin yerine getirilmesine karar verilecek bu karar sicil dosyasına işlenir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının sicilden silinmesinde disiplin kurulunun mütalaası alındıktan sonra yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

İtiraz:

Madde 135 – Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz, varsa bir üst disiplin amirine yoksa disiplin kurullarına yapılabilir.

Aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve Devlet memurluğundan çıkarma cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

İtiraz süresi ve yapılacak işlem:

Madde 136 –Disiplin amirleri ve disiplin kurulları tarafından verilen disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazlarda süre, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren 7 gündür.

Bu süre içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz halinde, itiraz mercileri kararı gözden geçirerek verilen cezayı aynen kabul edebilecekleri gibi cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilirler.

İtiraz edilmeyen kararlar ile itiraz üzerine verilen kararlar kesin olup, bu kararlar aleyhine idari yargı yoluna başvurulamaz.

İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin, kendilerine intikalinden itibaren 30 gün içinde kararlarını vermek zorundadırlar.

Kaldırılan cezalar sicilden silinir.

Görevden Uzaklaştırma

Görevden uzaklaştırma:

Madde 137 – Görevden uzaklaştırma, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.

Görevden uzaklaştırma tedbiri, soruşturmanın herhangi bir safhasında da alınabilir.

Yetkililer:

Madde 138 – Görevden uzaklaştırmaya yetkililer şunlardır.

- a) Atamaya yetkili amirler;
- b) Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;
- c) İllerde valiler;
- ç) İlçelerde kaymakamlar (İlçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.)

Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir.

Görevden uzaklaştıran amirin sorumluluğu:

Madde 139 –Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

Memuru görevden uzaklaştırdıktan sonra memur hakkında derhal soruşturmaya başlamayan, keyfi olarak veya garaz veya kini dolayısıyla bu tasarrufu yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılan amirler, hukuki, mali ve cezai sorumluluğa tabidirler.

Ceza kovuşturması sırasında görevden uzaklaştırma:

Madde 140 – Haklarında mahkemelerce cezai kovuşturma yapılan Devlet memurları da 138 inci maddedeki yetkililer tarafından görevden uzaklaştırılabilirler.

Görevden uzaklaştırılan veya görevinden uzak kalan memurların hak ve yükümlülüğü:

Madde 141 – Görevden uzaklaştırılan ve görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınan memurlara bu süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Bu gibiler bu Kanunun öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.

143 üncü maddede sayılan durumların gerçekleşmesi halinde, bunların aylıklarının kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir ve görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin derece yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir.

Memurun göreve tekrar başlatılması zorunlu olan haller:

Madde 143 – Soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce:

a) Haklarında memurluktan çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler;

b) Yargılamanın men'ine veya beraatine karar verilenler;

c) Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar;

ç) Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenler;

Bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır.

Süre:

Madde 145 – Görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuştur-

ması icabından olduğu takdirde en çok 3 ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır.

Bir ceza kovuşturması icabından olduğu takdirde görevinden uzaklaştırmaya yetkili amir (Müfettişlerin görevinden uzaklaştırdıkları memurlar hakkında atamaya yetkili amir) ilgilinin durumunu her iki ayda bir inceleyerek görevine dönüp dönmemesi hakkında bir karar verir ve ilgiliye de yazı ile tebliğ eder.

Aile yardımı ödeneği:

Madde 202 – Evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilir.

Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1500, çocuklarından herbiri için de 250 gösterge rakamının (72 nci ay dahil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırımı) aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödenir. Ancak ikiden fazla çocuk için aile yardımı ödeneği verilmez. Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleşme gereği çocukları için yapılan aile yardımı ödeneği daha düşük ise, yalnız aradaki fark ödenir. Bu fıkroda yer alan gösterge rakamlarını 3 katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.⁽¹⁾⁽²⁾

Dul memurların çocukları için yukarıki fıkralar hükmü uygulanır.

Boşanma veya ayrılık vukuunda mahkeme bu yardımın hangi tarafa ve ne oranda verileceğini de kararında belirtir.

Devlet memurunun, geçimini sağladığı üvey çocukları için de bu ödenek verilir.

Aile yardımı ödeneğinin ödeme usulü:

Madde 203 – Aile yardımı ödeneği Devlet memurlarına her ay aylıklariyle birlikte ödenir.

Karı ve kocanın her ikisi de memur iseler bu ödenek yalnız kocaya verilir.

Aile yardımı ödenekleri hiç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir ve borç için haczedilemez.

Aile yardımı ödeneğine hak kazanma:

Madde 204 – Memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneğine evlendiği; çocuk için ödenen yardıma da çocuğunun doğduğu tarihi takip eden ay başından itibaren hak kazanır.

Aile yardımı ödeneği hakkını kaybetme:

Madde 205 – Memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneği hakkını eşinden boşanma veya eşinin ölümü, çocuk için ödenen yardım ödeneği hakkını da çocuğun ölümü veya 206 ncı maddedeki hallerin vukuunu takip eden ay başından itibaren kaybeder.

Çocuk için aile yardımı ödeneği verilmeyecek haller:

Madde 206 – Aşağıdaki hallerde çocuklar için aile yardımı ödeneği verilmez:

1. Evlenen çocuklar,
2. 25 yaşını dolduran çocuklar (25 yaşını bitirdiği halde evlenmemiş kız çocukları ile çalışamayacak derecede malûllükleri resmi sağlık kurulu raporuyla tespit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur.
3. Kendileri hesabına ticaret yapan veya gerçek veya tüzel kişiler yanında her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışan çocuklar (Öğrenim yapmakta iken tatil devresinde çalışanlar hariç),
4. Burs alan veya Devletçe okutulan çocuklar.

Doğum yardımı ödeneği: (1)

Madde 207 – Devlet memurlarından çocuğu dünyaya gelenlere 2500 gösterge rakamının aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktarda doğum yardımı ödeneği verilir.

(2)

Ana ve babanın her ikisi de Devlet memuru iseler ödenek yalnız babaya verilir. Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleş-

me gereği yapılan doğum yardımı ödeneği daha yüksek ise, memur olan eşe ayrıca doğum yardımı ödeneği ödenmez, daha düşük ise yalnız aradaki fark ödenir.

Mahkemelerce verilen ayrılık süresi içinde doğan çocuklar için bu yardım anaya verilir.

Doğum yardımı Ödeneği hiç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın saymanlarca derhal ödenir. Bu yardım borç için haczedilemez.

Ölüm yardımı ödeneği:

Madde 208 - Devlet memurlarından: memur olmayan eşi ile ikiden fazla dahi olsa aile yardımı ödeneğine müstehak çocuğu ölenlere en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) tutarında, memurun ölümü halinde sağlığında bildiri ile gösterdiği kimseye, eğer bildiri vermemiş ise eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) iki katı tutarında, ölüm yardımı ödeneği verilir. ⁽¹⁾

Ölüm yardımı ödeneği, hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın saymanlarca derhal ödenir. Bu yardım borç için haczedilemez.

Yurt dışında sürekli görevde bulunan memurlara verilecek ölüm yardımı ödeneğinde 156 ıncı maddede yazılı katsayı uygulanmaz.

Tedavi yardımı:

Madde 209 –Devlet memurları ile herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanmayan eşlerinin veya bakmakla yükümlü buldukları ana baba ve ikiden fazla dahi olsa aile yardımı ödeneğine müstehak çocuklarının hastalanmaları halinde, evlerinde veya resmî veya özel sağlık kurum ve kuruluşlarında ayakta veya yatarak tedavileri kurumlarınca sağlanır. Ancak, tedavi ve yol masraflarının ödenebilmesi için, tedaviye tabip raporu ile lüzum gösterilmesi şarttır. ⁽²⁾

Sağlık Bakanlığı (Milli Savunma Bakanlığında görevli personel için bu Bakanlık) tarafından yetkili kılınan tam teşekküllü

hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenen ve Sağlık Bakanlığınca Onaylanan raporlara göre yurtiçinde tedavilerinin mümkün olmadığı anlaşılan devlet memurları ile bunların eşleri, bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve aile yardımına müstehak çocukları tedavi için yurtdışına gönderilirler. Bunların harcırahları ve tedavi giderleri kurumlarınca ödenir. Yurtdışında tedavi müddeti iki yılı geçemez. Bu müddet içinde acil haller hariç olmak üzere raporda gösterilen hastalıktan başka yapılan tedavi giderleri ödenmez ve bu tedavi için müddet uzatılamaz. Tedavi süresi altı ayı geçtiği takdirde ilgili yabancı sağlık kurumundan alınan ve tedavinin devamı zaruretinin gösteren rapor, sağlık ataşeliği veya misyon şefliğince hastanın kurumuna ve Sağlık Bakanlığınca gönderilir. Bu işlem, her altı ayda bir tekrarlanır.

Yurt dışında:

a) Sürekli görevde bulunan memurlarla eşlerinin, bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve aile yardımına müstehak çocuklarının,

b) Geçici görev, bilgi ve görgülerini artırmak veya staj yapmak üzere, yurt dışına gönderilen memurların,

Hastalanmaları ve mahalli usule göre tedavilerine lüzum gösterilmeleri halinde tedavi giderleri kurumlarınca karşılanır. Ancak, (a) ve (b) fıkraları kapsamına girenlerin (Geçici görevliler hariç), Dışişleri Bakanlığının görüşü alındıktan sonra Maliye Bakanlığınca tesbit olunan esaslar dairesinde buldukları ülkelerdeki uygulamalara göre kurumları tarafından mahallinde sigorta ettirilmeleri mümkündür. Bu takdirde, ilgililerin sigorta primleri kurumlarınca, karşılanır, kendilerine ayrıca tedavi giderleri ödenmez.

Ayakta veya meskende tedavi halinde kullanılacak ilaç bedellerinin % 20'si memur tarafından ödenir. Ancak, sağlık raporu ile belirlenen ve tüberküloz, kanser, kronik böbrek, akıl hastalıkları, organ nakli ve benzeri uzun süreli tedaviye ihtiyaç gösteren hastalıkların ayakta veya meskende tedavileri sırasında kullanılmasına lüzum gösterilen ilaçlardan, hayati önemi haiz oldukları Sağlık Bakanlığınca tespit edilecek olanların be-

dellerinin tamamı kurumlarınca ödenir. ⁽¹⁾

Bu madde gereğince sağlanacak yardımlardan, topluma uyumu kolaylaştıracak her türlü ortopedik ve diğer yardımcı araç ve gereçlerin standartlara uygunluğu sağlanır.

Tedavi kurum ve kuruluşlarında yapılan tedavilere (diş tedavileri dahil) ilişkin ücretlerle sağlık kurumlarınca verilen raporlar üzerine kullanılması gerekli görülen ortez, protez ve diğer iyileştirme araç bedellerinin kurumlarınca ödenecek kısmı ve buna ilişkin esas ve usuller Sağlık Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca tespit edilir.

Cenaze giderleri:

Madde 210 – Devlet memurlarının ölümü halinde cenaze giderleri (cenazenin başka yere nakil dahil) kurumlarınca ödenir. Sürekli veya geçici görevle veyahut 78 inci maddeye göre yurt dışında bulunan Devlet memurlarından ölenlerin ve yurt dışında sürekli görevlerde bulunanların eşleri, bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve (...) ⁽²⁾ çocuklarının cenazelerini yurda getirmek için yapılması zorunlu olan giderler kurumlarınca karşılanır.

209 uncu madde ile bu madde hükümleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarının görüşleri alınmak suretiyle Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak yönetmeliğe göre uygulanır.

633 SAYILI DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI KANUNUN

Kanun Numarası : 633

Kabul Tarihi : 22.06.1965

Yayımlandığı Resmi Gazete : Tarih: 02.07.1965,
Sayı:12038

ANAYASA MADDE 136. – Diyanet İşleri Başkanlığı

Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, lâiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasî görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Görevleri

Görev:

Madde 1- İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek üzere; Başbakanlığa bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur.

633 Sayılı Kanunun ;

1,3,4,5,9,10,14,15,16,17,18,18/A,19,20,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,38,39,40,42,43.maddeleri yürürlüktedir.Yeni teşkilat kanununun çıkmasını bekliyoruz.

B) İller kuruluşları:

İl kuruluşları:

İl ve ilçe müftülüklerinin görevleri:

Madde 16- İl ve ilçe kuruluşlarının başında birer müftü bulunur. Bunlar bölgelerinde Diyanet İşleri Başkanlığını temsil eder. İl müftüleri doğrudan doğruya Diyanet İşleri Başkanlığına, ilçe müftüleri ise il müftülüklerine bağlıdır. İl ve ilçe müftüleri bölgelerindeki din hizmetlerini, dini müesseseleri yönetir ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenleyip kontrol eder.

İller İdaresi Kanunu hükümleri saklıdır.

Vaizlerin görevleri:

Madde 17- Vaizler camilerde ve toplu ibadet yapılan yerlerde vaaz etmek suretiyle ödev görürler.

Vaizlerin görev alacakları mahal veya bölgeler Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından tespit edilir.

Vaizler, mıntıkları dışında buldukları takdirde mahallin müftüsünün müsaadesi ile vaaz edebilirler.

Madde 25 - Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluşunun her derecesinde görev alan personel, Memurin Kanununun hizmetliler için yasak ettiği siyasi faaliyetten başka, dini görevi içinde veya bu görevin dışında, her ne suretle olursa olsun, siyasi

partilerden herhangi birini veya onların tutum ve davranışını övemez ve yeremez.

Bu gibi hareketleri tahkikatla sabit olanların, ilgili ve yetkili mercilerce

işine son verilir.

D.İ.B. 207 NOLU GENELGE;

Vaiz

Madde 95- Vaizlerin görevleri şunlardır:

a) Camilerde veya gerektiğinde ceza ve tevkifevleri, çocuk islah evleri, güçsüzler

yurdu, öğrenci yurdu, hastahane, fabrika ve benzeri yerlerde vaaz etmek,

b) Ramazan ayı ve dini günler dışında biri cuma vaktinde olmak üzere haftada en az üç defa müftülükçe belirlenen yerlerde vaaz etmek, bunlardan en az birini dini bilgileri öğretmek amacıyla itikat ve ibadet konularında yapmak,

c) Savcılıkların talebi üzerine, ceza ve tevkifevleri ile çocuk islah evlerinde ilgili mevzuata göre ders vermek,

d) İrşat programlarında görev almak, gerektiğinde seminer, panel, sempozyum gibi toplantılara katılmak veya konferans vermek,

e) Gerektiğinde Kur'an kursları ile hizmet içi eğitim kurslarında ders vermek,

f) Görevli bulunduğu bölgenin dini, milli, ahlaki, sosyal ve kültürel yapısı ile bu yapının özelliklerinden doğan fert ve toplum davranışları üzerinde incelemeler yapmak, inceleme sonuçlarını ve görülen aksaklıkların giderilebilmesi için görüş ve tekliflerini yazılı olarak müftülüğe bildirmek,

g) Dini soruları cevaplandırmak ve irşad programları ile ilgili çalışmalar yapmak üzere, müftülükçe uygun görülmesi halinde haftanın bir veya iki gününde müftülükte görev yapmak,

h) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer

görevleri yapmak.

Cezaevi Vaizi

Madde 96- Cezaevi Vaizlerinin görevleri şunlardır:

a) Görevlendirildiği ceza ve tevkifevleri ile çocuk ıslahevlerinde dini konuşmalar yapmak, din ve ahlak bilgisi dersini okutmak,

b) Müftülükçe hazırlanan programa göre haftada bir defa camilerde vaaz etmek,

c) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

Murakıp

Madde 97- Murakıpların görevleri şunlardır:

a) Müftülükçe düzenlenen görev programına uygun olarak cami ve Kur'an kurslarını ve buralarda görevli personelin çalışmalarını denetlemek, (Büyükşehir statüsündeki illerde görev yapan murakıplar da il dahilindeki cami ve Kur'an kurslarını ve buralarda görevli personelin çalışmalarını denetlerler.)

b) Kendisine inceleme veya soruşturma görevi verildiğinde gerekli inceleme veya soruşturmayı yapmak,

c) Müftülükçe görev verilmesi halinde vaaz etmek ve Kur'an kursları ile hizmet içi eğitim kurslarında ders vermek,

d) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

Şube Müdürü

Madde 98- Müftülüklerdeki şube müdürlerinin görevleri şunlardır:

a) Personelin tayin, terfi, nakil, görevlendirme, izin, rapor, muayene isteği ve diğer özlük haklarına ilişkin her türlü iş ve işlemlerin zamanında ve usulüne uygun olarak yürütülmesini sağlamak,

b) Personelin maaş, yolluk, tedavi gideri, doğum ve ölüm yardımı ve diğer mali haklarına ilişkin iş ve işlemlerin zamanın-

da ve usulüne uygun olarak yürütülmesini sağlamak,

c) Müftülük yazışmalarının mevzuata ve usulüne uygun olarak yapılmasını sağlamak; müftülüğün evrak, dosyalama ve arşiv işlemlerini yürütmek,

d) Gizlilik dereceli veya önem arzeden evrak ile süreli evrakın göreceği iş ve işlemlerin zamanında ve mevzuatına uygun olarak yürütülmesini sağlamak,

e) Müftülükçe görev verilmesi halinde vaaz etmek ve Kur'an kursları ile hizmet içi eğitim kurslarında ders vermek,

f) Sınavlarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek,

g) Müftülük ödeneklerinin usulüne uygun olarak sarf ve tahakkukunu sağlamak, müftülüğün ödenek ihtiyaçlarının tespiti ile temini konusundaki gerekli işlemleri yürütmek,

h) Demirbaş ve teberrukat eşyası ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,

i) Hizmet binaları ve buralardaki araç ve gereçlerin temizlik, çevre tanzimi, bakım, onarım ve korunması ile ilgili işlemleri, koruyucu güvenlik tedbirleri dahil, usulüne uygun olarak yürütülmesini sağlamak,

j) Başkanlık yayınlarının tanıtımı, dağıtım ve satışı ile yayın hesaplarının takibi konularındaki iş ve işlemlerin zamanında yürütülmesini sağlamak,

k) Müftülük kütüphanesinde bulunan kitapların sayımı, tesbiti ve numaralanması ile muhafazasını yaptırmak, kütüphanedeki eserlerden personelin ve halkın istifadesi konusunda gerekli düzenlemeleri yapmak,

l) Müftülüğün her konudaki istatistiki bilgilerini derlemek,

m) Müftülüğün yıllık çalışma programı ve faaliyet raporlarını hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,

n) Kadro talepleri ile ilgili işlemleri yürütmek,

o) Hizmet binası, cami, Kur'an kursu, personel lojmanı, imamevi gibi tesislerin inşası, tahsisi ve hizmete sunulması ile ilgili

iş ve işlemleri yürütmek,

p) Müftünlükte tutulan kayıt ve kütük defterlerinin usulüne uygun olarak tutulmasını sağlamak,

r) Müftünlük hizmet otolarının bakım, onarım ve işletilmesiyle ilgili işlemleri mevzuatına uygun olarak yürütmek,

s) Müftülüğün protokol ve halkla ilişkilerini düzenlemek; mahallî basını takip ederek Başkanlığın hizmetleri ve dini konularla ilgili her türlü haber, yorum ve fotoğrafların küpürlenerek birer nüshasının Başkanlığa gönderilmesini sağlamak,

t) Müftünlük Değerlendirme ve Sınav Kurullarında görev almak, çağırıldığı kurs, seminer ve toplantılara katılmak, gerektiğinde personelin eğitimiyle ilgili olarak düzenlenen kurs ve seminerlerde görev yapmak, görevlendirildiği kurul ve komisyonlara katılmak,

u) Mevzuatı takip etmek ve Resmi Gazetede çıkan mevzuat ile diğer düzenleyici metinlerin ilgililere ve bağlı ilçe müftülüklerine intikalini sağlamak,

v) Kur'an kursu müdürü bulunmayan yerlerde Kur'an kursu müdürünün görevlerini yapmak,

y) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

Kur'an Kursları Müdürü

Madde 99- Müftülüklerdeki Kur'an kursları müdürlerinin görevleri şunlardır:

a) Kur'an kursları ile yurt ve pansiyonların iş ve işlemlerini Kur'an Kursları Yönetmeliği ve Yönergesi hükümlerine göre yürütmek, (Büyükşehir statüsündeki illerde görev yapan Kur'an kursu müdürleri, il müftülüğünce hazırlanacak programa göre il dahilindeki Kur'an kurslarını ve buralarda görevli personelin çalışmalarını denetlerler,)

b) İlde yapılan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin bu Yönergenin Eğitim Hizmetleri Bölümü ve ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütülmesini sağlamak,

- c) Müftülükçe görev verilmesi halinde vaaz etmek ve Kur'an kursları ile hizmet içi eğitim kurslarında ders vermek,
- d) Vaaz ve irşad hizmetleriyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- e) Dini gün ve gecelerde Başkanlıkça veya müftülükçe gerçekleştirilecek özel programların organizesini yapmak,
- f) İhtida işlemlerini yürütmek,
- g) Kible tespiti işlemlerini yürütmek,
- h) Sadaka-ı fitrın mahalli rayice göre tespiti ve ilanı ile ilgili işlemleri yürütmek,
- i) Şube müdürü bulunmayan yerlerde şube müdürünün görevlerini yapmak,
- j) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

Din Hizmetleri Uzmanı

Madde 100- Din hizmetleri uzmanlarının görevleri şunlardır:

- a) Camilerde veya müftülükçe uygun görülecek diğer yerlerde vaaz etmek, gerektiğinde seminer, panel, sempozyum gibi toplantılar düzenlemek, bu gibi toplantılara katılmak ve konferans vermek,
- b) Dini soruları cevaplandırmak,
- c) İhtida işlemleri ile sadaka-ı fitrın tesbiti çalışmalarında görev almak,
- d) Gerektiğinde Kur'an kursları ile hizmet içi eğitim kurslarında ders vermek,
- e) Ramazan ayı ile kandil gün ve gecelerinde ve kutlu doğum haftası, camiler haftası gibi özel günlerde müftülükçe düzenlenecek programlar için teklifler hazırlamak ve bu programlarda görev almak,
- f) Din hizmetlerinin daha etkin ve verimli olması için alınabilecek tedbirlerle ilgili çalışmalar yapmak,

g) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

Eğitim Uzmanı

Madde 101- Eğitim uzmanlarının görevleri şunlardır:

a) Personelin mesleki yönden eğitim ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçlara uygun eğitim programları hazırlamak,

b) Hizmetiçi eğitim kurslarında ve gerektiğinde Kur'an kurslarında ders vermek; ölçme ve değerlendirme çalışmaları yapmak; istatistikî bilgileri derlemek,

c) Hizmetiçi eğitim ile din eğitim ve öğretim hizmetlerinin daha etkin ve verimli olması için alınabilecek tedbirlerle ilgili çalışmalar yapmak,

d) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

Daire Tabibi

Madde 102- Müftülüklerdeki daire tabipleri bu Yönergenin 73 üncü maddesinde belirtilen tabiplerin görevlerini yaparlar.

Mühendis

Madde 103- Müftülüklerdeki mühendisler kadrolarının branşlarıyla ilgili olarak gerektirdiği görevleri yaparlar.

Madde 104- Müftülüklerdeki şefler bu Yönergenin 7 ve 8 inci maddelerinde belirtilen görevleri yaparlar.

2007 nolu genelge :

Şef Şeflerin Diğer Görevleri

Madde 8- Şeflerin diğer görevleri şunlardır:

a) Yazıları hazırlamak veya hazırlatmak, hazırlanan yazı, rapor ve dosyaların esas ve şekil yönünden ilk incelemesini yapmak,

b) Evrakta varsa numara, tarih, gideceği yer, imla hataları gibi şekle veya esasa ait yanlışları düzeltmek ve parafe ederek yazının imzaya hazır hale gelmesini sağlamak,

- c) Tamamlanan ve imzalanmış olan yazı veya dosyaların mahalline ulaşması için gereğini yapmak,
- d) Süreli evrakın takibini ve gereğinin zamanında yapılmasını sağlamak,
- e) Bürosundaki memurların devam, çalışma ve verimlerini izlemek, aralarında ahenk ve işbirliğini sağlayarak işleri zamanında sonuçlandırmak,
- f) Memurların işlemler konusundaki tereddütlerinin giderilmesine yardımcı olmak,
- g) Hizmet binası ile büroya ait demirbaş ve diğer malzemenin temizlik, bakım, onarım ve muhafazasını sağlamak,
- h) Bürosunda çalışan memurlara görevleri ile ilgili konularda rehberlik yaparak onları eğitmek ve yetiştirmek,
- ı) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

2007 NOLU GENELGE ;

Memurların Ortak Görevleri

Madde 9- Bürolarda görevli memur, veri hazırlama ve kontrol işletmeni, daktilograf ve diğer personel, kendilerine verilen işleri zamanında yerine getirmek, işlerini usulüne uygun olarak yapmak, ihtiyaç duyulan durumlarda diğer şube ve büro hizmetlerinin yerine getirilmesine yardım etmek ve görev alanı ile ilgili konularda amirleri tarafından verilen diğer görevleri yapmakla yükümlüdürler

Sayman ve Mutemet

Madde 105- Müftülüklerdeki ayniyat ve teberrükat saymanları bu Yönergenin 75 inci, mutemetler ise 76 ncı maddesinde belirtilen görevleri yaparlar.

2007 NOLU GENELGE ;

Ayniyat Saymanı ve Teberrükât Saymanı

Madde 75- Ayniyat saymanı, demirbaş eşya, kitap, mefruşat, büro malzemesi, kırtasiye, temizlik ve diğer ihtiyaç mal-

zemelerinin temini, kaydı, dağıtılması, korunması ve sayımının yapılarak Sayıştay'a hesabının verilmesi ile ilgili işleri Ayniyat Talimatnamesi ve diğer mevzuat hükümlerine göre; teberrükât saymanı ise, cami ve mescitlerdeki teberrükât eşyasıyla ilgili işleri teberrükât yönetmeliğine, cami ve mescitlere ait cami kütük defteri ve cami bilgi formları ile ilgili işleri de ilgili mevzuata göre yapmakla yükümlüdür.

Ayniyat saymanı ile teberrükât saymanından birinin bulunmadığı hallerde diğeri onun görevlerini de yapar.

Ayrıca ayniyat saymanı ile teberrükât saymanı, amirlerince gerekli görülmesi halinde bu Yönerge'nin 7 ve 8 inci maddelerinde yer alan şeflerin görevlerini de yapar.

2007 NOLU GENELGE ;

Mutemet, Ambar Memuru ve Satınalma Memuru

Madde 76- Mutemet, personelin maaş ve diğeri mali haklarıyla ilgili her türlü işlemleri; ambar memuru, ambara teslim edilen her türlü eşya ve malzeme ile ilgili işlemleri; satınalma memuru, satın alınacak veya bakımı yapılacak eşya ve malzemenin satın alınması ile ilgili işlemleri yapmakla yükümlüdür.

Kur'an Kursu Öğreticisi

Madde 106- Kur'an kursu öğreticilerinin görevleri şunlardır:

- a) Kurs öğrencilerine usulüne göre Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okumayı öğretmek,
- b) Yüzünden okumayı öğrenenlere tecvit ve tashih-i huruf konularında bilgiler vermek ve Kur'an-ı Kerimi bu kurallara uygun okumayı öğretmek,
- c) Hafızlık yapmak isteyenlere, Kur'an-ı Kerim'i usulüne göre ezberletmek,
- d) Namaz sureleri ile dualarının aslına uygun okunuşlarını sağlamak, ezberletmek ve meallerini öğretmek,
- e) Müfredat programına göre öğrencilere itikat, ibadet ve ahlak konularında bilgiler vermek ve ibadetlerin yapılmasını uy-

gulamalı olarak öğretmek,

f) Ders kitabı olarak Başkanlıkça yayınlanan kitapları okutmak; Başkanlık yayınları bulunmadığı takdirde Başkanlıkça tavsiye edilip gönderilen kitapları okutmak,

g) Kursun temiz ve düzenli tutulmasını sağlamak,

h) Ramazan ayı ile dini gün ve gecelerde müftülükçe verilecek görevleri yapmak,

ı) Pansiyonu bulunan kurslarda öğrencilerin iâşe ve ibate işlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak,

j) Görevli bulunduğu Kur'an kursunda yurt ve pansiyon olmadığı zaman müftülükçe yapılacak programa göre, yurt ve pansiyonu olan Kur'an kurslarında nöbet tutmak,

k) Görev alanıyla ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

Yönetici durumunda olan Kur'an kursu öğreticileri yukarıda belirtilen görevlerden başka, Kur'an kursunda ve varsa yurt ve pansiyonda; öğreticiler arasında görev bölümü yapar, yazışmaların usulüne uygun olarak yapılmasını, çizelge, defter ve dosyaların tanzim ve muhafazasını sağlar; öğretici, memur ve hizmetlilerin nöbet çizelgeleri ile günlük çalışma programını hazırlar ve uygulanmasını sağlar; bina ve eşya ile demirbaşların korunmasını, bakımını ve temizliğini sağlar; kurs ve yurt binasının giriş ve çıkışlarının kontrolünü temin eder; hırsızlık, yangın ve sabotaja karşı gerekli emniyet tedbirlerini alır; öğrenci veya görevli olmayan kimseleri kurs ve yurttan barındırmaz ve yıl sonunda kurs ve yurt çalışmalarıyla ilgili bir rapor hazırlayarak müftülüğe sunar.

Cami görevlileri

Madde 18- Cami görevlileri, görevlerini yönetmelikte belirtilecek esaslara göre yaparlar.

2007 NOLU GENELGE ;

İmam-Hatip

Madde 107- İmam-hatiplerin görevleri şunlardır:

a) Camilerde vakit namazları ile cuma, bayram, teravih ve cenaze namazlarını kıldırmak,

b) Cuma ve bayram hutbelerini, zamanında ve usulüne uygun olarak okumak,

c) Cami içinde, müftülükçe yapılacak programa göre cemaati dini konularda aydınlatmak,

d) İsteyen vatandaşlara müftülüğün izni ile camilerde veya uygun görülecek yerlerde Kur'an-ı Kerim okumayı öğretmek ve dini bilgiler vermek; yaz Kur'an kursları ile ilgili olarak verilen görevleri yapmak,

e) Cami dersleri uygulaması yapılan camilerde, bu uygulama için gereken tedbirleri almak,

f) İhtiyaca göre, vakit namazlarından önce veya sonra Kur'an-ı Kerim okumak,

g) Müftülükçe yapılacak programa göre mukabele okumak, gerektiğinde dini gün ve gecelerde düzenlenecek programlarda görev almak,

h) Medeni Kanuna göre akdedilen nikahtan sonra olmak üzere isteyenlere evlenmenin dinî merasimini icra etmek,

ı) Vakit namazlarından en az yirmi dakika, cuma namazlarından en az bir saat önce camide bulunmak, gerekli hazırlıkları yapmak ve ezan okunmadan önce yerini almak,

j) Teberrukat eşyasının bakımını ve korunmasını sağlamak,

k) Cami ve çevresinin temizliğini sağlamak ve bunun için gerekli tedbirleri almak; şadırvan, abdest alma yeri ve tuvalet gibi yerlerin temizliğinin vakıf, dernek, köy tüzel kişiliği, belediye veya ilgililer tarafından yapılmasına sağlamak,

l) Belediye cenaze teşkilatı bulunmayan yerlerde cenaze teşhiz ve tekfin işlerini yapmak,

m) Cami içinde ve avlusunda izinsiz yardım toplanmasını engelleyici tedbirleri almak,

n) Cami ziyaretlerinin İslâm adabına ve caminin emniyeti-

ne uygun bir şekilde yapılmasını sağlamak; camilerin avlu ve müştemilatında islami kurallara uymayan ibadetin huzurunu ihlal eden her türlü davranışı, satıcılık, dilencilik gibi cemaati rahatsız edici faaliyetleri ve görüntü, ses ve çevre kirliliğini önlemek için gerekli tedbirleri almak,

o) Görevli bulunduğu caminin yönetiminden sorumlu olmak, gideremediği noksanlıkları müftülüğe bildirmek,

p) Müezzinin bulunmadığı zamanlarda müezzinin görevlerini de yapmak,

r) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

442 sayılı Köy Kanununun 23 üncü maddesi gereğince Köy İhtiyar Meclisinin tabii üyesi olan köy imam hatipleri bu Yönerge ile tespit edilen görevlerine ek olarak köy ihtiyar meclisi üyeliği görevlerini de yaparlar.

Müezzin-Kayyım

Madde 108- Müezzin-kayyımların görevleri şunlardır:

a) Camiyi müftülükçe tespit edilecek zamanlarda ibadete açmak ve kapatmak,

b) Namaz vakitlerinde, vakit cetveline göre ezan okumak,

c) Vakit namazları ile cuma, bayram, teravih ve cenaze namazlarında ibadetin gerektirdiği her türlü müezzinlik hizmetlerini yapmak, gereken hallerde tekbir almak ve salâ vermek,

d) Camide huzur içinde ibadet yapılabilmesi için müftülük veya cami imam-hatibi tarafından yapılan düzenlemelerden, müezzin-kayyımlarca yerine getirilmesi gerekli görülen işleri yapmak,

e) Camilerdeki ses cihazları ile diğer teknik araç ve gereçlerin bakımını, korunmasını ve çalışır durumda bulundurulmasını sağlamak,

f) Cami minaresi ve ses cihazının ibadet maksadı dışında kullanılmasına engel olmak,

g) Ehil olmayan kimseler ezan okutmamak, müezzinlik yaptırmamak,

h) Cami ve çevresinin bakım ve temizliğini yapmak, cami-deki teberükât eşyasının günlük, haftalık ve genel temizliğini yapmak, bunları korumak, tertipli ve düzenli bulunmasını sağlamak; şadırvan, abdest alma yeri ve tuvalet gibi yerlerin temizliğinin vakıf, dernek, köy tüzel kişiliği, belediye veya ilgililer tarafından yapılmasını sağlamak,

ı) İsteyen vatandaşlara Kur'an-ı Kerim okumayı öğretmek ve dini bilgiler vermek konusunda imam-hatibe yardımcı olmak,

j) Müftülükçe yapılacak program gereğince mukabele okumak, gerektiğinde dini gün ve gecelerde düzenlenecek programlarda görev almak,

k) Medenî Kanuna göre akdedilen nikahtan sonra olmak üzere isteyenlere evlenmenin dini merasimini icra etmek,

l) Cami ziyaretlerinin İslâm adabına ve caminin emniyetine uygun bir şekilde yapılmasını sağlamak; camilerin avlu ve müştemilatında islami kurallara uymayan ibadetin huzurunu ihlal eden her türlü davranışı, satıcılık, dilencilik gibi cemaati rahatsız edici faaliyetleri ve görüntü, ses ve çevre kirliliğini önlemek için gerekli tedbirleri almak,

m) İmam-hatibin bulunmadığı zamanlarda imam-hatiplik görevlerini de yapmak,

n) Görev alanı ile ilgili konularda amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

2007 NOLU GENELGE ;

Vaaz Etmesine İzin Verilebilecek Olanlar

Madde 114- Başkanlıkça veya müftülüklerce gerektiğinde vaaz etmesine izin verilebilecek olanlar şunlardır:

a) Vaaz etme ehliyetine sahip olduklarına dair Başkanlıkça kendilerine fahri vaizlik belgesi verilmiş olanlar,

b) Görev yaptıkları camilere mahsus olmak üzere cami görevlileri,

c) Dini yüksek öğrenim yapmış olanlar,

d) Uygulama vaazları için din öğretimi yapan fakülte ve yüksek okullar ile imam-hatip liselerinin öğrencileri.

Yetkisiz ve İzinsiz Vaaz Edilemeyeceği

Madde 115- Vaaz etme yetkisi ve izni olmayanlar cami ve mescitlerde vaaz edemezler. Yetkisiz ve izinsiz vaaz edenler ile bu kimselerin vaaz etmesine müsaade eden görevliler hakkında kanuni işlem yapılır.

Camilerin Yönetimi

Madde 118- Camilerin yönetimi imam-hatiplere aittir. Camide müezzin de bulunması halinde, müezzin cami hizmetlerinin yürütülmesinde imam-hatibin yardımcısıdır.

Birden fazla imam-hatibi veya müezzin-kayyımı bulunan camilerde, bu görevlilerden biri memuriyetteki kıdemli, öğrenim durumu ve görevindeki başarısı dikkate alınarak müftülükçe "Baş İmam-Hatip" veya "Baş Müezzin-Kayyım" olarak görevlendirilir. Baş imam-hatip bulunan camilerde din hizmetlerinin yönetimi ile düzenli bir şekilde yürütülmesinden birinci derecede baş imam-hatip, baş imam-hatibin bulunmadığı hallerde diğer imam-hatip sorumludur. Bu gibi camilerde cuma ve bayram hutbelerinin kim tarafından okunacağı müftülükçe tesbit edilir. Müezzinlik hizmetlerinin yürütülmesinden de baş müezzin-kayyım sorumludur.

Hutbenin Hazırlanışı ve Okunuşu

Madde 119- Cuma ve bayram hutbelerinin hazırlanmasında ve okunmasında şu hususlara uyulur:

a) Cuma ve bayram günlerinde imam-hatipler Başkanlıkça gönderilen hutbeleri okurlar. Başkanlıkça bir hutbe gönderilmediği takdirde, müftülükçe hazırlatılan veya imam-hatiplerce hazırlanıp müftülükçe kontrol edilen hutbe okunur.

b) Hutbe önceden birkaç defa okunmak suretiyle konuya hakimiyet sağlanır,

c) Minbere sarık ve cübbe giyilerek çıkılır, hutbe usulüne uy-

gun olarak makamsız ve tegannisiz okunur,

d) Hutbede el-kol hareketlerinden kaçınılır ve ses tonu cemaatin durumuna göre ayarlanır,

e) Hutbeler dini heyecan verici, uyarıcı, yapıcı ve öğretici olur,

f) Hutbelerde şahsiyet ve siyaset yapmaktan, kırııcı, milli ve dini birliğı zedeleyici sözlerden sakınılır,

g) Müftülüklerce hazırlatılan hutbelerin mevsim ve çevre şartları da dikkate alınarak kısa ve özlü olmasına dikkat edilir,

h) Hutbeler irticalen değıil, yazılı bir metinden okunur.

Cami Görevlilerinin Riayet Edeceğı Hususlar

Madde 120- Cami görevlileri, görevlerinde ve çevre ile ilişkilerinde şu hususlara riayet ederler:

a) Dini ve mesleki konularda sürekli olarak kendini yeniler ve geliştirirler,

b) Camide namaz kıldırma, hutbe okuma ve vaaz etme; cenaze namazı ve defin esnasında sarık ve cübbe giyerler. Ayrıca din hizmetlerinin ifası niteliğindeki programlarda da dini kisiv giyebilirler. Sarık ve cüppelerini daima temiz tutarlar; kılık, kıyafet ve davranışlarıyla kendilerinin ve mesleklerinin onur ve vakarını korurlar; çevresindekilere daima saygı ve güven telkin ederler,

c) Ölüm, nikah, nişan, mevlit, hatim ve benzeri merasimlere katıldıklarında mesleğın şeref ve haysiyetini rencide edici tutum ve davranışlardan sakınırlar.

d) Din görevliliğı sıfatını zedeleyici yerlerde bulunmaktan ve içinde bulunduğu toplumun dini duygularını sarsıcı söz ve davranışlardan kaçınırlar,

e) Görevli bulunduğu caminin ve camideki teberrükât eşyasının bakımı ile korunmasında gerekli titizliğı gösterirler, hakikî ve hükmî şahıslar tarafından yapılacak her türlü tadilat ve onarımı müftülüğe bildirirler,

f) Ehil ve yetkili olmayan kimselere kendi görevlerini yaptırılmazlar.

Birden Fazla Görevli Bulunan Camilerde Görevin Yapılışı

Madde 121- Birden fazla imam-hatibi veya müezzin-kayyımı bulunan camilerde bütün görevlilerin görev başında bulunmaları esastır. Ancak caminin ve yürütülen hizmetlerin özelliğine göre müftülükçe nöbet sistemi uygulanabilir. Bu takdirde nöbet cetveli, müftülüğün takdirine göre vakit veya gün esasına göre hazırlanır.

Cuma ve bayram namazları ile mübarek gün ve gecelerde ve ramazan ayında nöbet usulü uygulanmaz. Bu vakitlerde ve günlerde bütün görevliler, görevde bulunmak zorundadırlar.

Cami İhtiyaçlarının Temini

Madde 124- Derneği veya vakfı bulunmayan camilerde, camilerin bakım ve küçük onarımları ile diğer ihtiyaçları aşağıdaki esaslara göre yapılır ve temin edilir.

a) Camilerde su, temizlik, aydınlatma, ısıtma, boya, badana, bakım, küçük onarım ve benzeri cami ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla imam-hatibin başkanlığında cemaatten seçilmiş en az iki kişinin katılmasıyla bir "Cami Temsil Heyeti" kurulabilir. Bu heyet, gelirlerini tutanakla sağlar ve harcamalarını gider belgesi karşılığı yapar. Tutanak ve gider belgeleri imam-hatip tarafından saklanır. İmam-hatibin değişmesi halinde bu belgeler, yeni gelecek imam-hatibe verilmek üzere temsil heyetinin diğer üyelerine zimmet karşılığı devredilir. Cami temsil heyeti gelir ve giderleri, ilgili müftüler ve Başkanlık müfettişlerince denetlenir,

b) Cami ve mescit adına kumbara konulmak suretiyle veya makbuzla para toplanması müftülüğün iznine bağlıdır. Kumbaralar, caminin güvenliği için tehlikeli görülürse durum, cami görevlilerince gereği yapılmak üzere müftülüğe bildirilir. Kumbaralar yetkili heyetçe açılır ve geliri tutanakla tesbit edilir. Derneği bulunmayan camilerde kumbara gelirleri ile diğer çeşitli gelirler cami temsil heyetince cami ihtiyaçları için harcanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Vaiz, Murakıp ve Cami Görevlilerinin Haftalık İzinleri

Vaiz, Murakıp ve Cami Görevlilerinin Hafta Tatili ve Diğer Resmi Tatil Günlerindeki İzinleri

Madde 141- Vaiz, murakıp ve cami görevlileri haftalık ve diğer resmi tatil günlerindeki izinlerini şu esaslara göre kullanırlar:

a) Vaiz, murakıp ve cami görevlileri cuma günü ve dini bayramların birinci günleri ile diğer dini gün ve gecelerde hafta tatili yapamazlar. Bu günler dışında olmak üzere vaiz ve murakıplar haftanın iki günü cami görevlileri haftanın bir günü tatil yaparlar. Hangi günlerde tatil yapacakları müftülükçe belirlenir,

b) Vaiz, murakıp ve cami görevlilerinin hafta tatili, dini bayramların birinci günü ile diğer dini gün ve gecelere rastladığında, bir önceki veya bir sonraki günde tatil yaparlar,

c) Nöbet usulü uygulayan camilerin görevlileri ile haftanın belirli günlerinde kapalı bulunan iş hanı, kapalı çarşı, fabrika gibi yerlerdeki camilerin görevlileri, hafta tatili yapmazlar,

d) Tek başına görev yapan cami görevlileri müftülüğe bilgi vermek kaydıyla haftada bir gün tatil yaparlar,

e) Hafta tatilini belirleyen müftülük yazıları camilerin uygun bir yerine asılır.

C) Yurt dışı teşkilâtı:

MADDE 18/A – Başkanlık, 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurt dışı teşkilâtı kurmaya yetkilidir.

Yurt dışı sürekli görev süresi üç yıldır, bu süre hizmetin gerektirdiği hallerde Başbakan veya ilgili bakanın onayı ile bir yıla kadar uzatılabilir. Bu hüküm müteakip yurt dışı atamalarında da uygulanır. Aynı unvanlı yurt dışı sürekli göreve en fazla iki kez atanılabilir.

Başkanlık yurt dışı teşkilâtı kadrolarına sürekli görevle atanabilmek için; en az dört yıllık dinî yüksek öğrenim veren fakülte veya yüksek okul mezunu olmak, Başkanlık teşkilâtında vaizlik, uzmanlık, müdürlük ve üstü görevlerde veya ilahiyat fakültelerinde öğretim üyesi olarak en az üç yıl çalışmış olmak, öncelikle atanacağı ülkenin resmi dilinden veya İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinin birinden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde belgeye veya Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavından bu düzeyde bir belgeye veya bunlara denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak zorunludur. Türkçe'nin ve Türk Lehçelerinin konuşulduğu ülkelere yapılacak atamalarda ise herhangi bir yabancı dil şartı aranmaz.

Başkanlık teşkilâtında Başkan Yardımcısı, Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi, Birim Başkanı ve İl Müftüsü olanlar ile ilahiyat fakültelerinde profesör olanlar bu görevlerde toplam üç yıl çalışmış olmak şartıyla meslekî ehliyet sınavına tâbi tutulmazlar. Diyanet İşleri Başkan Yardımcıları ile Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı dışındakilerin yurt dışı temsil ve yeterliliği yapılacak mülakatla belirlenir. Sınav sonunda başarılı olanlardan öncelikle Başkanlık personelinin ataması yapılır.

Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu tarafından yurt dışında ilk defa görevlendirilecek din görevlileri için Yabancı Dil Bilgisi Sınavı Başkanlıkça yapılır. Ancak ikinci görevlendirmede Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az elli, üçüncü görevlendirmede ise en az yetmiş puan alma şartı aranır. Bu kişilerin meslekî ehliyet sınavları Başkanlıkça yapılır. Bu personel yurt dışında en çok üç kez görevlendirilebilir.

Yurt dışı teşkilâtına atanacak personelin seçim esaslarına dair diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Özlük İşleri

Siyasetle ilgilenme:

Madde 25- Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluşunun her derecesinde görev alan personel, Memurin Kanununun hizmetliler için yasak ettiği siyasi faaliyetten başka, dini görevi içinde veya bu görevin dışında, her ne suretle olursa olsun, siyasi partilerden herhangi birini veya onların tutum ve davranışını övemez ve yeremez.

Bu gibi hareketleri tahkikatla sabit olanların, ilgili ve yetkili mercilerce işine son verilir.

YARDIM TOPLAMA KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; yardım toplamaya yetkili kişi ve kuruluşları ve bunların hangi amaçla yardım toplayabileceklerini belirlemek, yardımın toplanmasına, kullanılmasına ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Yardım Toplayabilecek Olanlar

Madde 3- Kamu yararına uygun olarak, amaçlarını gerçekleştirmek, muhtaç kişilere yardım sağlamak ve kamu hizmetlerinden bir veya birkaçını gerçekleştirmek veya destek olmak üzere gerçek kişiler, dernekler, kurumlar, vakıflar, spor kulüpleri, gazete ve dergiler yardım toplayabilirler.

Madde 5- (Değişik: 4/11/2004-5253/38 md.) Bu Kanuna göre; makbuzla, belirli yerlere kutu koyarak, bankalarda hesap açtırarak, yardım pulu çıkararak, eşya piyangosu düzenleyerek, kültürel gösteriler ve sergiler yoluyla, spor gösterileri, gezi ve eğlenceler düzenlemek veya bilgileri otomatik ya da elektronik olarak işleme tabi tutmuş sistemler kullanmak

suretiyle yardım toplanabilir.

Yardım toplama faaliyetlerinde, yardım toplama şekillerinden bir veya birkaçı kullanılabilir.

Yardım toplama işinde kullanılan makbuz ve biletlerde, yardımın hangi amaç için toplandığının belirtilmesi zorunludur.

Gerçek kişiler tarafından girişilecek yardım toplama faaliyetlerinde, bu iş için hazırlanacak özel makbuz veya biletler kullanılır.

Makbuz ve biletlerin biçimi, bastırılması, kullanılması ve dağıtılması hususlarına ait esaslar yönetmelikte belirtilir.

İKİNCİ BÖLÜM

İzin, İzin Vermeye Yetkili Makamlar ve Başvuru

İzin Alma Zorunluğu

Madde 6- Kişiler ve kuruluşlar, yetkili makamdan izin almadan yardım toplayamazlar. Ancak, kamu yararına çalışan dernek, kurum ve vakıflardan hangilerinin izin almadan yardım toplayabilecekleri, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenip ilan edilir.

İzin alınmadan girişilen yardım toplama faaliyetleri güvenlik kuvvetlerince derhal men edilir ve sorumlular hakkında kovuşturma yapılır.

İzin Vermeye Yetkili Makamlar

Madde 7- (Değişik: 4/11/2004-5253/38 md.) Yardım toplama faaliyeti bir ilin birden fazla ilçesini kapsıyorsa o ilin valisinden, bir ilçenin sınırları içinde ise o ilçenin kaymakamından izin alınır. Yardım toplama faaliyeti birden fazla ili kapsıyorsa yardım toplama faaliyetine girişecek gerçek veya tüzel kişilerin yerleşim yerinin bulunduğu ilin valisinden izin alınır ve izni veren valilik tarafından ilgili valiliklere ve İçişleri Bakanlığına bilgi verilir. Yardım toplama faaliyetleriyle ilgili işlemler dernekler birimlerince yürütülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma Usul ve Esasları

Sorumlu Kurul

Madde 11- Gerçek kişiler, yardım toplama faaliyeti için en az üç kişiden ibaret sorumlu kurul oluşturmak zorundadırlar. Tüzelkişilerin sorumlu kurulu, yönetim organlarıdır.

Sorumlu kurulda görev alanlar ile değişikliklerin, izin veren makama on gün içinde bildirilmesi gerekir.

Kamu Görevlilerinin Çalışabilmesi

Madde 13- Kamu görevlileri, vali veya kaymakamdan izin almadıkça yardım toplama faaliyetlerinde çalışamazlar.

Çalışması için izin verilen kamu görevlilerine, her ne ad altında olursa olsun ücret verilemez. Ancak, Türk Hava Kurumu tarafından kurban derisi, bağırsak toplamak, fitre ve zekat zarfı dağıtmak suretiyle yardım toplama faaliyetlerinde görevlendirilen kamu personeline Kurumca ücret verilebilir.

Silahlı Kuvvetler, adli ve idari yargıda görevli hakim ve savcılar ile güvenlik kuvvetleri mensupları ve özel kolluk görevlileri, yardım toplama faaliyetlerinde çalışamazlar.

Sorumluluk

Madde 14- Yardım toplama faaliyetine girişenler bu faaliyetin düzenli ve verimli bir şekilde yürütülmesinden, süresi içinde sonuçlandırılmasından, toplanan para ve eşyanın korunmasından ve amaca uygun şekilde kullanılmasından sorumludur.

İzin Veren Makamca Yapılacak İşler

Madde 15- Yardım toplama iznini veren makamca, her yardım toplama faaliyeti için bir dosya tutulur.

Yardım toplama faaliyetinde görev alacaklara, faaliyetin konu ve süresini de belirten fotoğraflı bir kimlik belgesi verilir. Kimlik belgesi, faaliyetin sonunda geri alınıp, o işe ait dosyada saklanır.

TÜRK CEZA KANUNUNA GÖRE DİN GÖREVLİLERİNİN DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

MADDE 219. - (1) İmam, hatip, vaiz, rahip, haham gibi dini reislerden biri vazifesini ifa sırasında alenen hükümet idaresini ve Devlet kanunlarını ve hükümet icraatını takbih ve tezyif ederse bir aydan bir seneye kadar hapis ve adlî para cezası ile cezalandırılır veya bunlardan birine hükmolunabilir.

(2) Yukarıdaki fıkrada gösterilen kimselerden biri işbu sıfattan bilistifade hükümetin idaresini ve kanun ve nizam ve emirleri ve dairelerden birine ait olan vazife ve salâhiyeti takbih ve tezyife veya halkı kanunlara yahut hükümet emirlerini icraya veya memuru memuriyetinin vazifesi icabına karşı itaatsizliğe tahrik ve teşvik edecek olursa üç aydan iki seneye kadar hapse ve adlî para cezası ve müebbeden veya muvakkaten bilfiil o vazifeyi icradan ve onun menfaat ve aidatını almaktan memnuiyetine hükmolunur.

(3) Kendi sıfatlarından istifade ederek kanuna göre kazanılmış olan haklara muhalif iş ve sözlerde bulunmaya, bir kimseyi icbar ve ikna eden din reis ve memurları hakkında dahi balâdaki fıkrada yazılı ceza tertip olunur.

(4) Bunlardan biri dini sıfatından istifade ederek, birinci fıkrada yazılı fiillerden başka bir cürüm işlerse altıda bir miktarı çoğaltılmak şartıyla o cürüm için kanunda yazılı olan ceza ile mahkûm olur.

(5) Şu kadar ki kanun işbu sıfatı esasen nazariitibara almış ise cezayı çoğaltmaya mahal yoktur.

Birden çok evlilik, hileli evlenme, dinsel tören

MADDE 230.

(6) Evlenme akdinin kanuna göre yapılmış olduğunu gösteren belgeyi görmeden bir evlenme için dinsel tören yapan kimse hakkında iki aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.